

Anjou

A lilium útvesztői
Dráma két felvonásban

Díszlet- és jelmeztervező: **Papp Janó**
Zeneszerző: **Zsoldos Béla** – Liszt-díjas
Dramaturg: **Szigeti Réka**
Rendezőasszisztens: **Ficsor Eszter**
A rendező munkatársa: **Szorcsik Kriszta**
Rendezte: **Andrási Attila** – Jászai Mari-díjas

SZEREPOSZTÁS:

Bölcs Róbert, Storadi Bertalan, Nuncius – **Krizsik Alfonz**
Sancia királynő, II. Katalin címzetes latin császárnő – **Nagy Enikő**
Károly Róbert, sir Henry of Grosmont, Testőr – **Molnár Zoltán**
Johanna – **Orbán Borbála**
Perigord Ágnes hercegnő – **Pethő Kincső Nóra**
Artus – **Boros Ádám/Ponty Tamás**
Durazzói Károly – **Illés Dániel**

Anjou Mária – **Tóth Zsuzsi**
Tarantói Róbert – **Kákonyi Tibor**
Endre – **Pál Péter**
Luxemburgi Margit – **Hevesi-Tóth Evelin**
Nagy Lajos – **László Roland**
Gyógyult, Lackfi András – **Dóczy Péter**
Talleyrand bíboros, Tarantói Lajos – **Juhász Károly**

I. FELVONÁS

A hátfalon a nápolyi öböl fekete-fehéren vetítve. Lassan feljön a fény az eddig sötétben éneklő gregoriánus kórusra. Ki vértben, 14. századi öltözetben, ki páncélban. Majd a kórus homályba borul, éles fény a trónra, a trónon a lehető legszínesebb, pazar öltözetben Róbert, Szicília királya.

I. JELENET

Bölcs Róbert, Sancia királynő, Károly Róbert papi ruhában – Krizsik Alfonz, Nagy Enikő, Molnár Zoltán

Nagy Enikő és Krizsik Alfonz

PAP: Felséges úr!

BÖLCS RÓBERT: Igen, fiam?

PAP: A fia!

BÖLCS RÓBERT: A fiam?

PAP: Igen, a fia!

BÖLCS RÓBERT: Istenem!

PAP: Igen, a Mindenható Isten akarata folytán, örökösöd, Calabria hercege ma reggel ebből az árnyékvilágból átlépett az öröklétbe.

SANCIA KIRÁLYNŐ: Isten ítél!

(A Pap rendezői jobbra a háttérbe vonul, de végig látható, ül a széken.)

BÖLCS RÓBERT: Hallgass!

SANCIA KIRÁLYNŐ: Nem hallgatok! Húsz esztendeje vagyok a feleséged! Húsz esztendeje! Ennyi időn keresztül nem született egyetlen gyermekünk sem. Eddig rajtam miattad, most rajtad csapott az Úr! Egyetlen törvényes gyermeked, az örökösöd, halott. Utánad csak fattyak maradnak!

BÖLCS RÓBERT: Hallgass!

SANCIA KIRÁLYNŐ: Sorsunk Isten...

BÖLCS RÓBERT: Csend legyen! Kegyelmezz!

SANCIA KIRÁLYNŐ: Nem én ítélem, ma Isten szólt hozzád! Érthetően és egyértelműen. Csak fattyakat hagyott utánad. Ez jelent valamit!

BÖLCS RÓBERT: Mit?

SANCIA KIRÁLYNŐ: Azt, hogy törvénytelen volt országlásod! Én egy bitorlónak lettem a terméketlenséggel sújtott neje! Sorsunk Isten iránunkban történt megmutatókozása az időben!

BÖLCS RÓBERT: Isten!

SANCIA KIRÁLYNŐ: Igen, az Isten. Ő ma kinyilatkoztatta: lopott trónon székelsz, bitorló vagy, szerencsétlen bűnös, nem király. Bitorlóhoz adtak, hozzád mentem, terméketlen lettem. Oltár elé térdelj, feküdj a földre, és imádkozz, pondró, imádkozz, megrontóm, gyermektelenségem okozója, imádkozz, bitorló, mert az élet múlik, az ítélet közeleg, pokolra jutunk, ha azt, amit elköveltél, jóvá nem teszed!

BÖLCS RÓBERT: Ma reggel Isten szólt.

SANCIA KIRÁLYNŐ: Hozzád beszélt, szerencsétlen!

BÖLCS RÓBERT: A fiamat szólította. A fiamat szólította megboldogult apám és az én bűneim miatt.

SANCIA KIRÁLYNŐ: Na meg az apád is! Apád fia vagy, le sem tagadhatod! Gondolod, hogy az unokáidra hagyhatod lopott trónod? Két kislányra? Két szoknyára egy koronát? Unokatestvéreik, a tarantói és durazzói hercegek fel fogják falni őket! Megmérgezik vagy vízbe fojtják a leányokat! De most itt az ideje gondolkozni.

BÖLCS RÓBERT: Minek?

SANCIA KIRÁLYNŐ: Azért, mert az élet nem ér véget ezeknek a testeknek a halálával. Hitben is kevés vagy! Lelkeink a pokol tüzére jutnak, ott fogunk pörkölődni az idők végezetéig, ha valahogy jóvá nem tesszük Isten elleni vétkeid!

BÖLCS RÓBERT: Amit tettem, megtettem. Most mit tehetnék? Már megtettem.

SANCIA KIRÁLYNŐ: Ha jóváteszed a bűnt, az ítélet elmúlik, miután megbántad.

BÖLCS RÓBERT: Megbántam? Mit bántam meg? Az uralkodást nem bántam meg.

SANCIA KIRÁLYNŐ: Hallgass! Figyelsz?

BÖLCS RÓBERT: Figyelek.

SANCIA KIRÁLYNŐ: A fiad után csak leányok maradtak! Csak leányok! Johanna és Mária. Ez is egy jel!

BÖLCS RÓBERT: Egy jel.

SANCIA KIRÁLYNŐ: A szent királyoknak, valamint ennek a trónnak, amin ülsz, a jogos örököse unokaöcséd, a magyar király, Károly Róbert. Károly Róbertnek csak fiai vannak. (**BÖLCS RÓBERT:** Endre és Lajos.) A fiai élnek és virulnak! Ez is Isten akarata!

BÖLCS RÓBERT: Mit mondasz? Mit tehetnék?

SANCIA KIRÁLYNŐ: Küldj követeket a Magyar Királyságba, Károly Róberthez, Visegrádra! Kérj, ha kell, könyörögj! Hívd meg a királyt! Kérj örökösöt attól, akit kisémmiztél. Fordulj a Szentatyához! És imádkozz, imádkozz, imádkozz!

(Visszatér a kezdő zene. Lackfi András jobbról jön.)

LACKFI ANDRÁS: Az Úr ezerháromszázharmincharmadik évében, július havában Károly Róbert király elindult Visegrádról a hatéves Endre fiával együtt, és derék katonáinak kíséretében Zágrábon keresztül a tengeren túlra ment, hogy fiát – a pápa úrnak, tudniillik XXII. Jánosnak akaratából és Bölcs Róbertnek, Szicília királyának ösztönzésére és kérésére –, miután Nápolyban felnő, és az ország szokásait és nyelvét megismeri, királlyá koronázzák.

II. JELENET

Károly Róbert, Bölcs Róbert, Sancia – Molnár Zoltán, Krizsik Alfonz, Nagy Enikő

A fekete csuhába bújt alakról lekerül a csuha, és ott áll királyi pompájában Károly Róbert.

KÁROLY RÓBERT: Hívattál.

BÖLCS RÓBERT: Isten hozott!

KÁROLY RÓBERT: Gyermekként küldtél idegen országba. Lázadó dalmátok, horvátok, eretnek bosnyákok közé taszítottál!

BÖLCS RÓBERT: Megtettem.

SANCIA KIRÁLYNŐ: Isten veled volt.

KÁROLY RÓBERT: Isten velem volt, de veled ki volt, Bölcs Róbert, amikor gyermekként a halálba küldtél?

SANCIA KIRÁLYNŐ: Isten veled volt!

KÁROLY RÓBERT: Isten velem van, és én itt vagyok a trón előtt, amelyben te ülsz, de engem illet.

BÖLCS RÓBERT: Már mondtam: Isten hozott!

KÁROLY RÓBERT: És az, aki akkor volt veled, amikor engem ezért a trónért a halálba taszítottál, most is itt van veled, körülötted vagy benned?

BÖLCS RÓBERT: Te vagy itt, előttem.

SANCIA KIRÁLYNŐ: És az Úr veled van!

BÖLCS RÓBERT: Én bűneim meggyóntam, velem már nem lehet a világban jelen lévő romboló, az ördög, aki engem akkor megrontott.

SANCIA KIRÁLYNŐ: A Mindenható pálcát tört.

BÖLCS RÓBERT: Felettem.

SANCIA KIRÁLYNŐ: A trónörököse volt az utolsó gyermeke.

BÖLCS RÓBERT: Őt is eltemettem.

SANCIA KIRÁLYNŐ: Nekem tőle nem lett gyermekem! Száraz ág vagyok, gyümölcstelen élet, miatta!

KÁROLY RÓBERT: Kérésedre az udvarodba hoztam fiaim közül az egyiket, Endrét.

BÖLCS RÓBERT: Isten most is veled van.

SANCIA KIRÁLYNŐ: Nekem is hátat fordított miatta! Sivattá lettem, szélbe szórt por, semmi, élő halál.

BÖLCS RÓBERT: A fiad, Endre, a te véred örökliezt a trónt. Az én vagy a te trónodat. És Endre lesz...

KÁROLY RÓBERT: Elhunyt fiad két lánya közül melyiknek...

BÖLCS RÓBERT: Az idősebbnek, Johannának lesz a férje, persze, ha te is jóváhagyod.

KÁROLY RÓBERT: És Mária...

SANCIA KIRÁLYNŐ: Endre bátyjának, Lajosnak...

BÖLCS RÓBERT: Csend! Igen, Lajosnak, magyar királyi trónod örökösének Mária kezét adom, abban az esetben, ha már a morva örgróf leányával megkötött jegyességéből nem lesz házasság.

SANCIA KIRÁLYNŐ: A fiad, Endre lesz Szicília és Jeruzsálem királya.

BÖLCS RÓBERT: És az unokám, Johanna lesz a királynője.

SANCIA KIRÁLYNŐ: Ő lesz a párja, Isten kegyelméből!

(Zene. Johanna rendezői jobbról, Endre rendezői jobbról jön.)

III. JELENET

Johanna, Endre – Orbán Bori, Pál Péter

Nápolyi trónterem, felhős ég, repülő madarak.

Orbán Bori és Pál Péter

ENDRE: Miután kiszálltam az ágyból, csak álltam, és néztem önt. Az álomba merült szeretőmet. A feleségemet. Lefutottam a lépcsőn, be a lovardába, késő éjjel volt, az alvó lovászokat talpra parancsoltam, nyergeltettem, lóra pattantam, és kinyargaltam a tengerpartra. Mintha álomban lovagolnék, alattam a pej csatamén kocogásból vágta váltott. Ön nem volt ott, én mégis önnel voltam. Lovagoltam.

JOHANNA: Ön itt hagyott bennünket. Felébredtünk. Egyedül voltunk! Nehéz volt a fejünk, odátámolyogtunk a tükrünkhöz. Elnyűtten, gyűrötten rémültünk magunkra.

ENDRE: Jó borból is megárt a sok.

JOHANNA: Ez már a bor után történt.

ENDRE: Mi történt?

JOHANNA: Az ajtót bezártuk. Hajunkat kikefésztük, hajtűinket helyre raktuk. Kopogtak.

ENDRE: Kik?

JOHANNA: A fodrásznőt és az öltöztetőnőt elparancsoltuk. Hajkoronánkat magunk rendeztük!

ENDRE: Mestermunka.

JOHANNA: Az ajtón ismét kopogtak.

ENDRE: Már megint. Most kik?

JOHANNA: Az udvarhölgyeinket is elküldtük. Az ajtóhoz léptünk. Az ajtónálló vértest szólítottuk. Az ajtó feltárult. A testőr meghajolt, majd felegyenesedett.

ENDRE: Én voltam az utolsó, aki tegnap este láthatta önt, és nem én vagyok az első, akinek ma megmutatta magát? Féltékeny vagyok.

JOHANNA: Nem ön az első, lehet, hogy az ajtónálló volt az első, aki előttem, vagyis az úrnője előtt állt, meredten, feszülten. Ő volt az első férfi, akit láttunk ma. Legalábbis pirkadat óta.

ENDRE: Pirkadat óta? Hiszen én még az éjjel kilovagoltam.

JOHANNA: Mi van akkor, ha én még az éjjel lovat váltottam?

ENDRE: Micsoda?

JOHANNA: Szó nincs csodáról, csak egy ártalmatlan szokásról, de ha őszinte akarok lenni...

ENDRE: És akar őszinte lenni?

JOHANNA: Nem tudom.

ENDRE: Én tudom.

JOHANNA: Szóval ott álltunk a testőrünk előtt. A szemébe néztünk. Tudnunk kellett, hogy kelünk-e neki.

ENDRE: Gyalázatos, ha egy alattvaló uralkodója feleségének ágyába tolakodik!

JOHANNA: Endre! Nekünk nincs feleségünk!

ENDRE: Johanna, nekünk van!

JOHANNA: Hol is tartottam? Megvan! A férfi kővé meredt. Megbizonyosodtunk – tehát kelünk. A vértés izzott, mint kandallóban a parázs! Elindultunk, hosszú félhomályba borult folyosón haladtunk, a folyosó közepén ránk szakadt a félelem! Az imént még csak parázsló vitéz immár lángolt! Tudtuk, itt helyben megtenné!

ENDRE: Ki volt az?!

JOHANNA: Éreztük a gondolatát, abban már bennünk volt!

ENDRE: Kiről van szó?!

JOHANNA: Rólunk! Még éltünk! Haladtunk előre. Csendben. A folyosó végtelen!

ENDRE: Melyik folyosón? Hol van az a folyosó?!

JOHANNA: Szürkület volt, a félhomály sejtelmes. Mögöttünk csörrent a vért, koppant a kard, dörrent a padló! Ő szorosan mögöttünk.

ENDRE: Ki? Ki volt az?!

JOHANNA: A testőrünk, a szolgánk! Ő a saját vágyaiban már a mi szeretőnk! *(csend)* Mi nem vágyunk rá.

ENDRE: Jól van.

JOHANNA: Egyáltalán nem vágyunk rá.

ENDRE: Rendben van.

JOHANNA: De ellenállhatunk-e neki? Ellent kell hogy álljunk!

ENDRE: Én ajánlanám!

JOHANNA: De kell-e, hogy ellenálljunk?

ENDRE: Kell!

JOHANNA: Hiszen élete árán is őrzi ezt a porhüvelyt, amely magába vonzott már annyi más porhüvelyt.

ENDRE: Mit mondott?

JOHANNA: Királyi mivoltunk kötelez bennünket arra, hogy az igazságot fenntartsuk, és ha szükségeltetik, helyreállítsuk! Mondd, herceg, igazság-e, hogy az, ki óvja ezt a mulandó porhüvelyt, még elmúlásunk előtt ne részesüljön belőle?

ENDRE: Királyi mivoltunk kötelez bennünket, hogy ne halljuk meg feleségünk méltatlan szavait.

JOHANNA: Letettem a hűségesküt, enyém a trón.

ENDRE: Úristen!

JOHANNA: Igen! Isten az úr! És e világi helytartója hűbérurunk, a pápa! Míg ön az éjjeli csillagfényben künn az öböl partján, a tűzhányó tövében a nyeret koptatta, és miután én, ugyanazon nap éjjelén, már lovat váltottam, épp miután meguntam a lószagot, megérkezett őszentsége legátusa, és én, persze előbb magamra kapva ez-azt, letettem a hűségesküt.

ENDRE: És én?!

JOHANNA: Torkom szakadtából kiabáltam: Endre! Endre! Endre! Hol vagy? De a ló a négy patkót, ön hercegem, pedig azt az egy nyeretget koptatta.

ENDRE: Itt helyben megsarkantyúzlak!

JOHANNA: Odébb azzal az aranyozott sarkantyúval, férjemuram! Csak engem szólított fel a Szentatya a hűségeskü letételére, önről nem volt szó. Ön az alattvalóm!

ENDRE: És a koronázásunk?

JOHANNA: Azon vagyok, hogy mielőbb meglegyen, kedvesem, hiszen szeretlek.

ENDRE: Szeretsz?

JOHANNA: Láthatja, ha egyáltalán látható, hogy mennyire, de a mai naptól kezdve az én törékeny vállaimat nyomja a világítótornyon inneni Szicília és Jeruzsálem királyságának kormányzása.

IV. JELENET

Luxemburgi Margit, Nagy Lajos, Testőr, Lackfi András – Hevesi-Tóth Evelin, László Roland, Molnár Zoltán, Dóczy Péter

Gótikus terem. Az ablakain keresztül a visegrádi vár magasságából látszik a Duna-kanyar, a távolban egy-egy madár, az égen lassan úszó fellegek.

LUXEMBURGI MARGIT: Hároméves voltam, amikor értem jöttél...

NAGY LAJOS: Gyermekek voltunk.

LUXEMBURGI MARGIT: Külön udvartartást kaptunk, együtt nevelkedtünk.

NAGY LAJOS: Szeretetlenben.

LUXEMBURGI MARGIT: Szerelemben. A jegyesem vagy, a lovagom.

NAGY LAJOS: Kedvesem, minden tornán ott lóbog a kendőd a lándzsámon.

(Testőr be.)

TESTŐR: Felséges úr!

NAGY LAJOS: Ne zavarj, fiam!

TESTŐR: Felséged székely ispánja, Lackfi András érkezett népes kíséretével.

NAGY LAJOS: Engedd őt színünk elé!

(Lackfi András be.)

LACKFI ANDRÁS: Felséges úr!

NAGY LAJOS: Üdvözljük ispánunkat udvarunkban! Hallgatjuk hűségedet!

LACKFI ANDRÁS: Királyi felség! Parancsodra a székelyeknek felülést rendeltem el!

NAGY LAJOS: Tudunk róla, Lackfi. Mit végeztetek?

LACKFI ANDRÁS: Az egész székelységgel váltott lovakon rátörtünk fekete Tatárországra. Dzsánibek kán seregét háromnapos csatában vertük meg. A kán elfutott, de Atlamost, seregének vezérét és egyben nővérének férjét, elfogtuk.

NAGY LAJOS: És?

LACKFI ANDRÁS: Követet küldtem a kán után.

NAGY LAJOS: Igen?

LACKFI ANDRÁS: Megkérdezte a kánt, mennyit ér neki a hadvezére élete.

NAGY LAJOS: Mit mondott a kán?

LACKFI ANDRÁS: Küldött húszezer aranyat.

NAGY LAJOS: Te mit tettél?

LACKFI ANDRÁS: A kán követével megszámláltam az aranyat.

LUXEMBURGI MARGIT: Mind a húszezeret?

LACKFI ANDRÁS: Mind a húszezeret, hercegnő.

NAGY LAJOS: Majd?

LACKFI ANDRÁS: Majd elővezettettem Atlamost, és a húszezer arany előtt, a megdöbben követ szeme láttára, fejeztetem le. A vére a pénzre fröccsent. A pénzt visszaküldtem. Fiam!
(Testőr be, kezében egy dobozzal.)

TESTŐR: Királyi felség! Uram!

LACKFI ANDRÁS: Mutasd fel urunk királyunknak a lator fejét!

LUXEMBURGI MARGIT: De miért?

NAGY LAJOS: Mit miért?

LUXEMBURGI MARGIT: Az arany, a fej, az élet...

NAGY LAJOS: A tatár vezér halála többet ér húszezer aragnál. Hűséged távozhat. Holnap délelőtt kívánjuk hallani a részleteket.

(Lackfi ki.)

LUXEMBURGI MARGIT: De az arany...

NAGY LAJOS: A kán elvesztette a seregét és a vezérét, a pénzét visszaküldtük, hogy tudja, ha közelít országunkhoz, nem a pénzét, a vérét fogjuk venni!

LUXEMBURGI MARGIT: Istenem! Lajos, én csodállak téged!

(Testőr be.)

NAGY LAJOS: Fiam!

TESTŐR: Felség! A velencei hajóhad ostrom alá vette városodat, Zárát!

NAGY LAJOS: Mikor?

TESTŐR: Egy hete.

NAGY LAJOS: Köszönöm. Elmehetsz! *(Testőr ki.)* Kedvesem...

LUXEMBURGI MARGIT: Lovagom!

NAGY LAJOS: Most levelet írsz apádnak.

LUXEMBURGI MARGIT: Miért?

NAGY LAJOS: A pápa apád nevelője volt, bizalmas viszonyban vannak.

LUXEMBURGI MARGIT: Írj neki inkább te!

NAGY LAJOS: Neheztel rám, mert még nem vettelek el.

(Csend.)

LUXEMBURGI MARGIT: Hogy mersz ezzel előjönni?!

NAGY LAJOS: Nyugodj meg, kedvesem!

LUXEMBURGI MARGIT: Érzékeny pontra tapintottál.

NAGY LAJOS: Igen, de csendesülj el, nyugodj meg!

LUXEMBURGI MARGIT: Én is neheztelek rád!

NAGY LAJOS: Nem, te szeretsz engem!

LUXEMBURGI MARGIT: Igen, szeretlek. Szeretlek, de neheztelek!

NAGY LAJOS: Margit, írjad!

LUXEMBURGI MARGIT: Igen?

NAGY LAJOS: Apám! Szerető leányod, az öntől távolba szakadt Margit, ha még méltóztatik emlékezni reám...

LUXEMBURGI MARGIT: De hát emlékszik!

NAGY LAJOS: Csend! Ha még méltóztatik emlékezni reám, és még maradt hely lelkében számomra, arra kérem, tegyen meg mindent, ismétlem, mindent, hogy Magyarország királyának, szeretett jegyesemnek, Lajosnak öccsét, Endrét a Szentatya, mint hűbéresét, mielőbb koronáztassa meg Nápolyban Szicília és Jeruzsálem királyának. Kérem, apám, írjon levelet, küldjön

követet, járjon közben, de az isten szerelmére, segítsen! Segítsen! Leírtad?

LUXEMBURGI MARGIT: Igen.

NAGY LAJOS: Fiam!

(Testőr be.)

TESTŐR: Felség!

NAGY LAJOS: Fogd ezt a pergament, és add át a követnek! A lehető leggyorsabban száguldjon vele Brünnbe, és ott Károly morva örgróf saját kezébe adja!

TESTŐR: Felséged parancsára, azonnal viszem! *(Testőr ki.)*

LUXEMBURGI MARGIT: Szeretlek.

NAGY LAJOS: Megérdemlem?

LUXEMBURGI MARGIT: Mikor veszel már el? Mikor lesz az esküvőnk? A tiéd akarok lenni.

NAGY LAJOS: Nem lehet.

LUXEMBURGI MARGIT: Nem lehet?!

NAGY LAJOS: Mint ember szeretlek, nincs perc, hogy ne gondolnék rád. De uralkodóként az országért vagyok, tehát nem a magamé és nem a tied. *(Vívás.)* Ha a kalmár köztársasággal, Velencével hosszú távon nekünk is kedvező békében akarunk élni, akkor szilárdan kell uralnunk az Adriai-tenger mindkét partját. Ha a Balkánról törnek ránk, a nápolyi flottával a hátukba tudunk kerülni. Különben is, a tenger az utak királya, és az utak hullámszó királya a jövedelmek forrása! Az országnak most Nápoly kell, a nápolyi és a mi seregünk mellé a nápolyi flotta. A tenger innenső és túlsó oldala!

LUXEMBURGI MARGIT: Neked nem én kellek, hanem a nápolyi flotta?! *(Vívás.)*

NAGY LAJOS: Nem nekem.

LUXEMBURGI MARGIT: Hanem kinek?!

NAGY LAJOS: Az országnak!

LUXEMBURGI MARGIT: Kegyetlen vagy.

NAGY LAJOS: Igen, kegyetlen vagyok, de magammal szemben vagyok a legkegyetlenebb! Mert én szeretlek téged, igaz és nem múló szerelemmel, de mi, Magyarország, Dalmácia és Horvátország királya, Salerno fejedelme és a Szent Angyal-hegyi javadalom ura, nem lehetünk rabjai ennek a mulandó porhüvelynek, melynek ismerjük és megéljük vágyait. Királyi mivoltunk alapja,

hogy koronázásunk és felkenésünk kegyelme által tisztában vagyunk azzal, hogy nem az élmények ereje az érték mértéke, valamint azzal is, hogy az érték eredője nem e világi. A királynak, vagyis nekünk, kötelességünk az értéket jogba ültetni, a vonatkozó jogot mindenekelőtt önmagunkon, majd másokon is gyakorolni. Most veled s velem kellett ezt megtennem.

LUXEMBURGI MARGIT: Velem mi lesz?

NAGY LAJOS: Fenségednek mindene meglesz, de ön, szerelmem, nem lehet a királynőnk.

LUXEMBURGI MARGIT: Akkor?

NAGY LAJOS: Akkor a királyságunknak Nápoly kell.

LUXEMBURGI MARGIT: Az ön fivére, felség, Endre herceg ott van. Nápolyban ő lesz a király.

NAGY LAJOS: A sors forgandó. Ha a két királyság szövetségét hosszú távra biztosítani akarjuk, amit elődünk, a szent királyok nemzetségéből származó Kálmán idejétől, vagyis több mint kétszáznegyven éven keresztül nem sikerült elérni, akkor legalább kettős kötelékkel kell a királyi házainkat összekötni.

LUXEMBURGI MARGIT: Akkor ön Nápolyi Máriáé.

NAGY LAJOS: Nem, kedves hercegnő, én mint személy az öné vagyok, voltam és leszek, csak mint királyi felség vagyok teljes mértékben Nápolyi Máriáé.

(Luxemburgi Margit csuhát ölt, a király kimegy. Margit letérdel. Az üveg átláthatóvá válik, a hátsó falon vetítve gótikus templombelső. Talleyrand bíboros talpig bíborban hátulról bejön.)

V. JELENET

Talleyrand bíboros, Luxemburgi Mária mint apáca, Durazzói Károly – Juhász Károly, Hevesi-Tóth Evelin, Illés Dániel

TALLEYRAND BÍBOROS: Nővérem, kérem, engedd elém a herceget.

APÁCA: Ahogy parancsolja, eminenciád!

(A nővér megtesz egy-két lépést előre, és kiszól a közönség feje fölött.)

APÁCA: Jöjjön, fenség, a bíboros már várja! Durazzói Károly herceg a Nápolyi Királyságból!

DURAZZÓI KÁROLY: *(A közönség közül szólal meg.)* Bátyám!

TALLEYRAND BÍBOROS: Öcsém! Mi járatban itt, Avignonban?

DURAZZÓI KÁROLY: Eminenciádhoz jöttem, bátyám!

TALLEYRAND BÍBOROS: Látom. Mi célból?

DURAZZÓI KÁROLY: Johanna egy ládát és egy levelet küldött a Szentatyának.

TALLEYRAND BÍBOROS: A királynő?

DURAZZÓI KÁROLY: Igen.

TALLEYRAND BÍBOROS: Hol a levél és hol van a láda?

DURAZZÓI KÁROLY: *(A herceg most ér fel a színpadra.)* A láda itt van a templom előtt, hűbéreseim vigyáznak rá, de ezt a levelet csak a Szentatya saját kezébe adhatom át.

TALLEYRAND BÍBOROS: Ezek a Szentatya kezei.

DURAZZÓI KÁROLY: Nem! Ezek eminenciád kezei!

TALLEYRAND BÍBOROS: Ezek a kezek és azok a kezek ugyanazok.

DURAZZÓI KÁROLY: Az nem lehet!

TALLEYRAND BÍBOROS: Ez a levél fel van bontva?

DURAZZÓI KÁROLY: Hát...

TALLEYRAND BÍBOROS: A pecsét fel van törve!

DURAZZÓI KÁROLY: Nem tudom, mit mondhatnék...

TALLEYRAND BÍBOROS: Elolvastad a levelet?

DURAZZÓI KÁROLY: Nem!

TALLEYRAND BÍBOROS: Akkor miért törted fel a pecsétet?

DURAZZÓI KÁROLY: Kíváncsi voltam!

TALLEYRAND BÍBOROS: Akkor elolvastad!

DURAZZÓI KÁROLY: Nem tudok olvasni.

TALLEYRAND BÍBOROS: A fegyverhordozód felolvasta neked?

DURAZZÓI KÁROLY: Nem, ő sem tud olvasni, de Cechiánál, Varezánál és Rapallónál kóborló szerzetesekkel találkoztunk, mutattuk nekik a le-

velet, de ők sem tudtak olvasni. Ekkor arra jutotunk, hogy Avignonig senki sem fog tudni olvasni, úgyhogy többé már nem mutogattuk a levelet.

TALLEYRAND BÍBOROS: Uramisten!

DURAZZÓI KÁROLY: Én nem a tollam forgatom a tintában, hanem a kardom az ellenség vérében! Nem tudom, hogy mi van a levélben. Emnenciád esetleg elmondja.

TALLEYRAND BÍBOROS: A királynő első mondata ebben a levélben, hogy veled ne legyen közölve a levél tartalma!

(Csend.)

TALLEYRAND BÍBOROS: Gyónni akarsz, fiam?

DURAZZÓI KÁROLY: Nem, csak csalódtok vagytok.

TALLEYRAND BÍBOROS: A gyónás megkönnyíti a lelket.

DURAZZÓI KÁROLY: Vele kapcsolatban már mindent meggyóntam.

TALLEYRAND BÍBOROS: A láda?

DURAZZÓI KÁROLY: Színültig van pénzzel! Százezer arannyal.

TALLEYRAND BÍBOROS: Viszem a levelet, hozd a ládát, menjünk a pápához!

(Nézők felé mennek ki. Endre rendezői jobbról, Mária rendezői jobbról be.)

VI. JELENET

Anjou Mária, Endre, Storadi Bertalan – Tóth Zsuzsi, Pál Péter, Krizsik Alfonz

ANJOU MÁRIA: Királyi felség!

ENDRE: Mária! Örülök, hogy láthatlak.

ANJOU MÁRIA: Igen?

ENDRE: Igen.

ANJOU MÁRIA: Hát...

ENDRE: Minek köszönhetem jövedeled?

ANJOU MÁRIA: Nem tudod?

ENDRE: Tudom, de nem tudom.

ANJOU MÁRIA: Nem azért.

ENDRE: Most nem?

ANJOU MÁRIA: Nem, most sem!

ENDRE: Akkor?

ANJOU MÁRIA: Nálam kerestek.

(Csend.)

ENDRE: Nálad.

ANJOU MÁRIA: Igen.

ENDRE: Johanna emberei?

ANJOU MÁRIA: Nem a nővérem pribékjei!

ENDRE: Hanem?

ANJOU MÁRIA: A zárai követ!

(Csend.)

ENDRE: Miért nálad kerestett?

ANJOU MÁRIA: Arra jobb nem gondolni! Most azonnal fogadd!

ENDRE: Hol van?

ANJOU MÁRIA: Arra vár, hogy fogadd.

ENDRE: Rendben, menjünk. Engedd be!

ANJOU MÁRIA: Storadi Bertalan, a zárai követ!
(Storadi rendezői balról be.)

ENDRE: Hercegnő, kérem fenségedet, hagyjon magunkra bennünket.

ANJOU MÁRIA: Királyi felség! *(Rendezői balra ki.)*

STORADI BERTALAN: Felséges úr!

ENDRE: Hallgatom, Bertalan!

STORADI BERTALAN: Városunkat, Zárát Velence körbezárta. Lajos király sereget küldött, Lendvai István szlavón bán és Kotromanovics István bosnyák bán vezérletével, de a sereg csak állt a városunk felett, a hegyek lankáin, majd feloszlott. Az ellenség táborában lévő kémeinktől tudjuk, hogy a velenceiek lefizették a két bánt. Újabb követet küldtünk Visegrádba, Lajos királyhoz, én pedig szeptember elsején, kihasználva a vihart, hajóval törtem át az ellenséges tengeri blokádot, és jöttem hozzád, Szicília és Jeruzsálem királya! Térdre borulok előtted, és esdekelve kérlek, küldd el a nápolyi flottát Zára felmentésére, könyörülj rajtunk, ments meg bennünket!

ENDRE: *(Int, a követ leül.)* A szicíliai és jeruzsálemi királyság a Szentatya hűbértartója. Amíg a pápa nem tűzi ki koronázásunk időpontját, pusztán címzetes király vagyunk. Érdeünkben és ellenünkben is sokan jártak közben, de Isten az igazság mellett fog dönteni, és szent olajjal kennek majd fel, és a korona illeszni fogja fejemet.

Csak utána állhatok hajóim élére, és indulhatok a segítségetekre.

STORADI BERTALAN: Koronázásodra mennyt kell még várni?

ENDRE: Reméljük, nem sokat.

STORADI BERTALAN: Szeretett városom előbb az időből, majd a reményből is kifogyhat. Akkor Velence kezébe kerülünk. Meg leszünk tizedelve és ki leszünk fosztva. Már nem kapocs leszünk közted és fivéred között, hanem leküzdendő akadály! Köztetek és Velence között a háború nem maradhat el. Ha most Záránál, a tengerről királyságod flottája, a szárazföldön a magyar hadsereg, Lajos király személyes vezetésével csap le a Serenissima (*jelentése: Velence mint az Adria királynője, a legfenségesebb*) haderejére, mi, az ostromlottak kitörünk, és a győzelmünk nem maradhat el.

ENDRE: Imádkozzunk!

STORADI BERTALAN: Imádkozzunk, de még az ima előtt engedje meg felséged, hogy emlékeztessenem, a Velencei Köztársaság évi jövedelme, ha rosszul megy az üzlet, egymillió aranykorona. Ez a jövedelem a tengeri kereskedelem monopóliumából származik. Ha most megtörjük a monopóliumot, akkor mi is részesedni fogunk nemcsak a tenger üde sós vizéből, de az aranyak tengeréből is.

(*Johanna rendezői jobbról be.*)

JOHANNA: Hol van?

ENDRE: Honnan tudjam?

STORADI BERTALAN: Felség!

JOHANNA: Kifelé!

ENDRE: Bertalan, várakozzon az ajtó előtt!

STORADI BERTALAN: Királyom! Asszonyom! (*Rendezői balra ki.*)

JOHANNA: Takarodj! Itt volt!

ENDRE: Ki volt itt?

JOHANNA: Tudod te jól. A húgom! Mária!

ENDRE: A szolgálid engem követnek?

JOHANNA: Téged? Dehogy!

ENDRE: Akkor a húgodat?

JOHANNA: Semmi közöd hozzá!

ENDRE: Kifelé! Hagyjál magamra!

JOHANNA: Micsoda???

ENDRE: Hová jutunk, Johanna, ha itt, a palotában a saját családtagjainkat követetjük az embereinkkel? Kiveszett belőled a jóindulat, a hűség és a becsület?

JOHANNA: Kedvesem, ön naiv. Még gyermek. Kérem, feltétlen keressen meg, ha felnő. (*Ki.*)

ENDRE: Bertalan, jöjjön be!

(*Storadi rendezői balról be.*)

STORADI BERTALAN: Királyom!

ENDRE: Méltatlan lenne, ha hamis reményeket keltenénk. Mi a Szentatyától függünk, ez a teremtett világ pedig Istentől, ezért Istenbe vetjük bizodalunkat, és epedve várjuk a kegyelem azon pillanatát, amikor a szél belecsap vitorláinkba, gályáink evezősorai a vízbe merülnek, és irányításunkkal megindul a flotta! Tartsatok ki, Lajos király is segítséget küldött, és én is hajóra fogok szállni. Köszönöm a látogatását.

(*Pontfény követre és Endrére.*)

STORADI BERTALAN: Királyi felség!

VII. JELENET

Perigord Ágnes hercegnő, Johanna – Pethő Kincső, Orbán Bori

Perigord Ágnes és Johanna balról, a mélységből besétálnak, közben meg-megállnak. A színpadon két szék.

PERIGORD ÁGNES HERCEGNŐ: Ha nem tévedek, magad akarsz uralkodni, Johanna.

JOHANNA: Erre jutottál?

PERIGORD ÁGNES HERCEGNŐ: Erre nemegyszer utaltál.

JOHANNA: Ennyire figyeltél?

PERIGORD ÁGNES HERCEGNŐ: Én ennél sokkal jobban figyeltelek, uralkodónóm.

JOHANNA: És hűséged mivel kíván szolgálni bennünket?

PERIGORD ÁGNES HERCEGNŐ: A koronával, felség.

JOHANNA: A koronával?

(*Johanna leül a rendezői balon lévő székre, a hercegnő állva marad, majd intésre ő is leül.*)

PERIGORD ÁGNES HERCEGNŐ: Királyságod pápai hűbér, bár a Szentatya elfogadta a hűség-

esküdet, de még nem járult hozzá sem felséged, sem felséged férje, Endre herceg koronázásához.

JOHANNA: A telhetetlenségnek korlátot kell szabni! Bőven elég, ha az enyémhez hozzájárul.

PERIGORD ÁGNES HERCEGNŐ: Azt tudod, Johanna, hogy az uralkodó csak a koronázása után válik igazi királlyá! Bátyám, Hélie de Talleyrand bíboros a pápa jobb keze.

JOHANNA: És?

PERIGORD ÁGNES HERCEGNŐ: És?

JOHANNA: Igen?

PERIGORD ÁGNES HERCEGNŐ: Igen.

JOHANNA: De?

PERIGORD ÁGNES HERCEGNŐ: Csak egy lehetőség.

JOHANNA: Egy eshetőség?

PERIGORD ÁGNES HERCEGNŐ: Az.

JOHANNA: Mi lenne az?

PERIGORD ÁGNES HERCEGNŐ: Ha esetleg a sors keze, a kegyetlen végzet elszólítaná felséged mellől Endre herceget...

JOHANNA: A sors keze?

PERIGORD ÁGNES HERCEGNŐ: Az.

JOHANNA: Akkor?

PERIGORD ÁGNES HERCEGNŐ: Felséged maga mellé emeli fiamat, Károlyt. *(Csend.)* Durazzói Károlyt.

JOHANNA: A fiad szemrevaló.

PERIGORD ÁGNES HERCEGNŐ: Na ugye!

JOHANNA: De csak szemrevaló.

PERIGORD ÁGNES HERCEGNŐ: Felség! A fiam az udvarhölgyek kedvence!

JOHANNA: A trón olyan súly, amelyet mindekelőtt szellemi erővel kell fenntartani. Az, hogy szemrevaló, és a fiad, ehhez nem elegendő.

PERIGORD ÁGNES HERCEGNŐ: Johanna!

JOHANNA: A csatamén is szemrevaló szép átlat, de mégis csak egy ló!

PERIGORD ÁGNES HERCEGNŐ: Nem kapok levegőt! Ilyet!

JOHANNA: Csend! A királynőd szól, alattvaló! Nekünk a fiad kevés!

PERIGORD ÁGNES HERCEGNŐ: Felség!

JOHANNA: Hűséged távozhat!

PERIGORD ÁGNES HERCEGNŐ: Felség! Rosszul vagyok, le kell ülnöm!

JOHANNA: Ül le! Van mire.

PERIGORD ÁGNES HERCEGNŐ: Johanna!

JOHANNA: Hűséged ült eleget. Most feláll, és magunkra hagy bennünket. *(A hercegnő megindul.)* Várjon! Hercegnő, hűséged szolgálatainak megbecsülése jeléül és a mai találkozásunk emlékére önnek adományozom azt a széket, amelyen az imént ült!

PERIGORD ÁGNES HERCEGNŐ: Királynő! Én ezt nem érdemlem meg!

JOHANNA: Igaza van, hűséged többet érdemell! Fogja azt a széket is, amelyen eddig én ültem, azt is önnek ajándékozom, vigye mindkettőt!

PERIGORD ÁGNES HERCEGNŐ: Johanna, nem...

JOHANNA: Ne johannázzon, Perigord, hanem fogja a székeket, és tűnjön el!

(A hercegnő megfogja a székeket, cipeli.)

JOHANNA: Hova szalad azokkal a székekkel, lányom?! Talán el akarja csenni? Azonnal tegye vissza a helyükre. Most!

VIII. JELENET

Nagy Lajos rendezői balról be, Luxemburgi Margit rendezői balról be.

Nagy Lajos, Luxemburgi Margit, Lackfi András – László Roland, Hevesi-Tóth Evelin, Dóczy Péter

NAGY LAJOS: Még nem utazott el.

LUXEMBURGI MARGIT: Még nem. Vagy már vissza is tértem.

NAGY LAJOS: Jó látni önt, hercegnő.

LUXEMBURGI MARGIT: Téged is, királyom!

NAGY LAJOS: Mit akar, életem?

LUXEMBURGI MARGIT: Mit akarnék? Téged, az életem!

NAGY LAJOS: Hercegnő, Lajos halott! A király él!

LUXEMBURGI MARGIT: Tudom, én mindennap temetem.

NAGY LAJOS: Hercegnő!

LUXEMBURGI MARGIT: Lackfi András érkezett Avignonból, Lajos, keresi a királyt.

NAGY LAJOS: A szolgál?

LUXEMBURGI MARGIT: Elküldtem, hogy láthassalak. Most én vagyok a szolgál!

NAGY LAJOS: Kéretem a bárót! Csomagoljon, és még ma utazzon el, hercegnő, Lajos lelke örökké ön mellett fog lovagolni!

(Luxemburgi Margit rendezői hátra ki. Lackfi be hátulról.)

LACKFI ANDRÁS: Felség!

NAGY LAJOS: Meghallgatta a Szentatya a kérésünket, vagy sem?

LACKFI ANDRÁS: Talleyrand bíboros folyamatosan akadályozta a megegyezést...

NAGY LAJOS: Az akadályt elhárítottátok?

LACKFI ANDRÁS: Nem volt egyszerű!

NAGY LAJOS: Semmi sem egyszerű! Nem azt kérdeztem, hogy egyszerű volt-e.

LACKFI ANDRÁS: Végül sikerült.

NAGY LAJOS: Hogyan?

LACKFI ANDRÁS: Pénzzel.

NAGY LAJOS: Mivel?

LACKFI ANDRÁS: Pénzzel. Másképp nem lehetett!

NAGY LAJOS: Az öröklési jog, amely nagyatyám elsőszülöttsége folytán szállt apámra és utána reám és testvéreimre, és az a házassági szerződés, amelyet atyám kötött Bölcs Róberttel, az akkori Szentatya kérésére, biztosítják Endre öcsém királlyá koronázását. Miért kellene a születéssel elnyert és szerződésben megerősített jogot pénzen megvenni?

LACKFI ANDRÁS: Mert szóval nem lehetett biztosítani. Felséged ereje pedig nem ér el Avignonig.

NAGY LAJOS: Mennyi?

LACKFI ANDRÁS: 44 000 arany.

NAGY LAJOS: 44 000 arany!

LACKFI ANDRÁS: És felséged öccse Szicília és Jeruzsálem királyává lesz koronázva Nápolyban!

NAGY LAJOS: Bárcsak a kezem elérne Talleyrandig!

LACKFI ANDRÁS: Királyom! Talleyrand bíboros, akár a lidérc, megfoghatatlan.

NAGY LAJOS: A lidércnek, az örök ellenség, a megrontó Talleyrandnak a francia király a gazdája, de a franciának ott van a nyomában az angol király. Lackfi fiam!

LACKFI ANDRÁS: Igen, felség!

NAGY LAJOS: Hűséged két napot pihenhet, majd harmadnapra ismét felül az érdekünkben oly sokat koptatott nyergébe, és meg sem áll az angol királyig, III. Edwardig. Ha fivérem koronázása a kicsalt pénz ellenére továbbra is húzódná, alakulhatnak úgy a dolgok, hogy a mondott királlyal a szövetségünk elkerülhetetlen lesz.

(Nagy Lajos gyűrűt ad Lackfinak.)

LACKFI ANDRÁS: Edward ki akarja szabadítani a Szentatyát avignoni fogságából!

NAGY LAJOS: VI. Kelemen maga az avignoni fogság.

LACKFI ANDRÁS: Felszentelése előtt a francia király udvari kancellárja volt.

NAGY LAJOS: Egyszer mindennek vége lesz, VI. Kelemennek is.

LACKFI ANDRÁS: Úgy legyen, felség!

NAGY LAJOS: Egyszer ennek a napnak is vége lesz. Induljon hűséged! Alighogy megjött, nem sokára ismét úton lesz!

LACKFI ANDRÁS: Királyom!

(Nagy Lajos rendezői balra, Lackfi falon ki.)

IX. JELENET

Johanna, Endre – Orbán Bori, Pál Péter

Johanna rendezői jobbról beszalad.

JOHANNA: Endre! Endre!

ENDRE: Itt vagyok! *(Rendezői balról be.)*

JOHANNA: Kérelmedre megérkezett a válasz!

ENDRE: Milyen kérelmemre?

JOHANNA: Amit a bátyád nyújtott be helyetted.

ENDRE: Te erről honnan tudsz?

JOHANNA: Nekem válaszolt.

ENDRE: Ki?

JOHANNA: A Szentatya.

ENDRE: És mit?

JOHANNA: Beleegyezett.

ENDRE: A koronázásomba?
JOHANNA: Igen.
ENDRE: Istennek legyen hála!
JOHANNA: Királyá fognak koronázni!
ENDRE: Végre.
JOHANNA: Boldog vagy?
ENDRE: Te boldog vagy?
JOHANNA: Az vagyok!
ENDRE: Akkor én is az vagyok.
JOHANNA: Az vagyok, mert a Szentatyának van két feltétele.

ENDRE: Milyen feltételek?
JOHANNA: Halálunk esetén nem ön öröklí a trónt, hanem hűgunk, Mária hercegnő. Illetve úgy koronázzák meg önt, herceg, mint a mi férjűnket. Király lesz névleg, de valójában te leszel a királyné.

ENDRE: Micsoda?!
JOHANNA: Szó nincs csodákról, mi most feltételekről beszélgetünk.
ENDRE: Ha jól hámoztam ki szavai mögűl a lényegét, akkor ez felháborító.

JOHANNA: Nem kell tovább ragozni, egyértelmű, nem leszel király, te leszel a hím királyné. Miért nem mondasz valamit? Érdeklődve várjuk, mi több epedve szomjúhozzuk fenséged szava-it! Néma csend, és a néma csend az a mennyei béke. A mennyei béke maga az ünnep! Ünnepe-ljünk! Zenét! Udvar!

(Udvar be. Felcsendűl a zene. Középről a Tarantói testvérek, Durazzói Károly, Katalin, Perigord Ágnes betolnak egy asztalt. Az asztal a színpadon rendezői jobb oldalon van, előtte 2 méter já-téktér. Az asztalon gyümölcsök és boroskupák. Johanna a trónra ül, Endre rendezői bal oldalra megy.)

X. JELENET

Johanna, Endre, Artus, II. Katalin császárné, Durazzói Károly, Perigord Ágnes, Anjou Mária, Tarantói Róbert, Tarantói Lajos – Orbán Bori, Pál Péter, Boros Ádám, Nagy Enikő, Illés Dániel, Pethő Kincső, Kákonyi Tibor, Juhász Károly

Kákonyi Tibor, Nagy Enikő, Juhász Károly, Pethő Kincső Nóra, Illés Dániel (balról jobbra)

JOHANNA: Gyümölcsöt és bort! Zenét! Táncoljunk, daloljunk, ünnepe-ljünk, megjött az örömhír! Birtokunkban az örömhír, férjűnket koronázni fogják! Szóljon a zene, folyjon a bor, kezdődjék a vígadalom!

ARTUS: Igyunk a királyra!

A JELENLÉVŐK: A királyra!

JOHANNA: A legjobb bort a királynak!

II. KATALIN CSÁSZÁRNÉ: Üritsd kupád alatt-valóidra, királyunk!

ARTUS: Íme, a legjobb bor!

DURAZZÓI KÁROLY: Én is a legjobb borból kérek! Ebbe a kupába! Csurig kérem!

PERIGORD ÁGNES HERCEGNŐ: Nem! Semmiképpen! Állj meg, fiam!

DURAZZÓI KÁROLY: Inni akarok, anyám!

PERIGORD ÁGNES: Ihatsz fiam, de ne abból a borból. Ma a legjobb bor csak a királyé!

ARTUS: Csak a királyé!

JOHANNA: Csak a királyé!

PERIGORD ÁGNES HERCEGNŐ: A királyra!

MIND: A királyra!

XI. JELENET

Előzőek és sir Henry of Grosmont – Molnár Zoltán

ARTUS: Felség!

JOHANNA: Igen?

ARTUS: Felséged férjéhez követ érkezett.

JOHANNA: Ki küldte a követet?

ARTUS: Edward, e néven a III. angol király.

ENDRE: A követet beengeded, te eltakarodsz!

ARTUS: Felség?

JOHANNA: Ha férjem látni kívánja, engedd be hozzá.

ARTUS: Minden felséged akarata szerint lesz! Felséges királynő, hercegem! Sir Henry of Grosmont! *(Lépcsőfény fel.)*

(Az angol követ be, vértben, fegyverben.)

SIR HENRY OF GROSMONT: Felséges úr! Asszonyom!

JOHANNA: Hallatlan!

SIR HENRY OF GROSMONT: Uram, Edward király, e néven a harmadik az angol és első a francia trónon, üzenetét hoztam rokonának, vagyis neked, Endre, Szicília és Jeruzsálem királyának.

JOHANNA: Micsoda?

SIR HENRY OF GROSMONT: Asszonyom, felséges királyom, szó nincs csodáról, csak egy levélről van szó, erről a levélről, amely itt van a kezemben.

ENDRE: Olvasd fel, lordom, hallgatjuk!

SIR HENRY OF GROSMONT: Felség! Az én uram, az angol és francia király, gyógyító erővel bír, kérem felségedet, engedje meg, hogy királyom parancsa szerint csodatételének egyik tanúja szólaltassa meg anyyiunk urát, az ő jótevőjét.

ENDRE: Megengedem.

JOHANNA: Micsoda?!

SIR HENRY OF GROSMONT: Köszönöm. Igen, asszonyom, most csodáról lesz szó, csodáról és Krisztus e világi helytartójáról. Kérem a tanúságtevőt!

(Belép a Gyógyult, aki valójában Lackfi.)

XII. JELENET

*Előzőek és Gyógyult (Lackfi Gyógyult áruhában)
– Dóczy Péter*

GYÓGYULT: Felséges királyom, hercegnő.

JOHANNA: Elképesztő!

GYÓGYULT: Úrhölgyek, hercegek, grófok és bárók! A csoda élő tanúja vagyok! A csoda Isten

kegyelme. A kegyelemről szólok, szálljunk hát magunkba! Csendesedjünk el!

ENDRE: A kegyelemről lesz szó, tehát az élő és jelen lévő Istenről. Ereszkedjünk térdre!

(Endre és a Lord térdre ereszkednek.)

JOHANNA: Híveim! Hitünkéről lesz szó, térdeljünk le.

(Letérdelnek. A fény a Gyógyult szövege alatt lassan elhalványul, majd észrevétlenül kihuny az udvaron, és csak a Gyógyult marad élesen megvilágítva. A térdelő udvari árnyak sötétben.)

Dóczy Péter

GYÓGYULT: Az ördög által megszállt szerencsétlen golyvás voltam, az emberek közül kitaszított, az örök ellenség által vadul űzött, ostromozott szerencsétlen, megszállott bűnös. Egy reggelen, remete Szent Antal napjának reggelén az erdő szélén a sűrűn gomolygó ködből előtűnt pazar paripáján, bárói között az uralkodó, Edward. A király. Én, a parázna barom, akit bűnei miatt golyvával sújtott az Isten, látván a felséget, térdre zuhantam. A király leszállt a lováról! Uram, kegyelmezze! *(Csend.)* Odalépett hozzám! Imádkozzunk! Rebegjünk el egy imát, csendben!

MIND: Pater noster, qui es in cælis,

sanctificétur nomen tuum,

advéniat regnum tuum,

fiat volúntas tua,

sicut in cælo, et in terra.

Panem nostrum cottidiánum

da nobis hodie,
et dimitte nobis debita nostra,
sicut et nos dimittimus
debitóribus nostris.
Et ne nos inducas in tentatiónem,
sed líbera nos a malo.

(Csend, összekulcsolják a kezeiket, imádkoznak, lassan az udvar sötétbe borul, csak a Gyógyult-on marad fény.)

GYÓGYULT: Kezét bűnös fejemre eresztette, és azt mondta: „A király megérintett, Isten meggyógyít!” És meggyógyultam! A golyva eltűnt! Ott a gyógyító király szeme láttára ugrott ki belőlem a bujaság ördöge, és átkozódva vetette be magát a ködbe rejtekező erdőbe! Azóta szabad vagyok, a király megszabadított. A hálám örök. Uralkodóm, Edward most arra hív téged, Szícília és Jeruzsálem királya, Endre, hogy közös erővel vigyétek vissza a pápát avignoni fogságából örök székhegyére, Szent Péter sírjához, Rómába.

ENDRE: Okuljon az udvar a király által véghez vitt csodákból, valamint a bujaság démonának a meneküléséből. Mi elvonulunk rokonunk követével, hogy megbeszéljük a Szentatya esetleges Rómába költöztetésének körülményeit.

JOHANNA: Férfjemuram, jól vagy?

ENDRE: Sosem jobban, kedvesem, mielőbb várlak a hálókamránkban!

(Endre, Követ, Gyógyult ki.)

XIII. JELENET

Anjou Mária, Nuncius, Johanna, Perigord Ágnes, Artus, II. Katalin császárnő, Tarantói Róbert, Tarantói Lajos – Tóth Zsuzsi, Krizsik Alfonz, Orbán Bori, Pethő Kincső, Boros Ádám, Nagy Enikő, Juhász Károly

ANJOU MÁRIA: Nővérem.

JOHANNA: Nem hallottunk jól, hűgunk.

ANJOU MÁRIA: Királynő!

JOHANNA: Még mindig nem hallottunk jól, hercegnő!

ANJOU MÁRIA: Királynőm! A pápai nuncius megérkezett!

JOHANNA: Miért te tolakodsz ezzel a hírrel, hűgunk? A szolgálám arca kedvesebb most számomra. A szolgálamtól jobb szerettem volna hallani.

ANJOU MÁRIA: A sok bortól részegen, görcsökben fetreng. Úgy tűnik, az utolsókat rúgja.

JOHANNA: Jól van, szolgálhatsz bennünket te is, hűgunk. Kéretem a nunciust!

ANJOU MÁRIA: Nővérem...

JOHANNA: Hogy szólítottál bennünket?

ANJOU MÁRIA: Felség!

(Anjou Mária ki/be. Nuncius be.)

NUNCIUS: Királynőm! *(Meghajolnak.)* Királyságod hűbérurának, VI. Kelemen pápának azonnali utasításait hozom! *(Ali hátranéz, Dani leteszi a kupát.)* Térj eszedre, és fogd fel, hogy mindenekelőtt a te érdeked kívánja, hogy a felkenetés és koronázás szertartásában férjeddal együtt részessülj! *(Dani elindul a felkenetésnél, Ali az asztalt nézi a következő mondatnál.)* A Szentatya nem fogja megtagadni Endre király megkoronázását! Az ő nevében felhívlak *(Dani továbbmegy),* hogy az ország igazgatásában férjednek, a királynak megfelelő részesedést biztosíts *(Dani átadja a kupát Zsuzsinak),* és tisztelettel fordulj felé, hiszen a férj a feleség ura *(játék a kupákkal),* valamint mielőbb jelenj meg Avignonban, hogy VI. Kelemen személyesen koronázzon meg benneteket! Ismétlem: együtt! Hol a király?

PERIGORD ÁGNES HERCEGNŐ: Az angol követtel tárgyal.

NUNCIUS: Az angol követtel!

ARTUS: Azzal!

NUNCIUS: Miről?

II. KATALIN: A pápa Rómába szállításáról!

NUNCIUS: Szó nélkül maradtam.

XIV. JELENET

Endre, Gyógyult (Lackfi álrühában) – Pál Péter, Dóczy Péter

Endre és Lackfi a bejárati ajtótól a jelenetben áthaladnak a széksorok között, felmennek a lépcsőn a színpadra.

ENDRE: Megölöm őket.

LACKFI: Nem teheted.

ENDRE: Megtalálom a módját, és megteszem!

LACKFI: A nő és a királyság pusztán eszköz!

ENDRE: Ezt a bűnös képmutatást, ezt az aljas ármányt nem lehet kibírni!

LACKFI: A mennyországi lét a cél, Isten jelenlétében. De a célhoz feladat jár! Kiirtani a bűnt, a magasztost az erény koronájával ékesíteni és ezt a földet, a királyságot az égi kert tükörképévé tenni. Ez a feladatod!

ENDRE: Tudom, de...

LACKFI: Nincs de! Miután megkoronáztak, király leszel. Ha Johanna érzékei rabságában fetreng a bűn mocsarában, mint hízott disznó a pocsolóban, akkor méltatlanná válik a koronára!

ENDRE: Már most az! Az egész udvar nappal kocsma, éjjel pocsoló! És benne a legszebb...

LACKFI: Te szereted!

ENDRE: A bűnt?

LACKFI: Nem, Johannát!

ENDRE: Johanna a bűn beceneve.

LACKFI: A bátyád, Lajos király általam már intézkedett Avignonban, királlyá fognak koronázni, és a te válladra fog omolni ennek a királyságnak a kormányzása.

ENDRE: Azt kéred tőlem, hogy most játszom a bambát? Az ostobát?

LACKFI: Benned egyesül Nagy Károly és az Árpád-ház szent királyainak vére, kiválasztott vagy! Isten kiválasztott. Én csak a szócsöve vagyok annak, akinek elvárásai vannak feléd, annak, aki az emberek között válogat. Téged kiválasztott, király vagy.

ENDRE: Igen, de...

LACKFI: Nincs de! Mit fogsz tenni?

ENDRE: Egyelőre semmit. Várok.

XV. JELENET

Johanna, II. Katalin címzetes latin császárnő – Orbán Bori, Nagy Enikő

A Császárné az asztalon lévő gyümölcsökből szemezget.

JOHANNA: Császári felséged milyen bort itatott veled?

II. KATALIN CÍMZETES LATIN CSÁSZÁRNŐ: Azt, amelyiket felséged ajánlotta.

JOHANNA: És méltóztatott eleget beleöntetni?

II. KATALIN CÍMZETES LATIN CSÁSZÁRNŐ: Igen, személyesen ellenőriztem.

JOHANNA: Mégis mennyit öntetett a borba? *(Johanna a trónszékre ül.)*

II. KATALIN CÍMZETES LATIN CSÁSZÁRNŐ: Annyit, amennyitől egy csatamén is felfordult volna!

JOHANNA: A méregről beszélünk?

II. KATALIN CÍMZETES LATIN CSÁSZÁRNŐ: Mi másról?

JOHANNA: Az orvost ön fizeti?

II. KATALIN CÍMZETES LATIN CSÁSZÁRNŐ: Igen, bőségesen!

JOHANNA: De személyesen?

II. KATALIN CÍMZETES LATIN CSÁSZÁRNŐ: Milyen kérdések ezek?

JOHANNA: Meg sem kottyant neki!

II. KATALIN CÍMZETES LATIN CSÁSZÁRNŐ: Hogyhogy?

JOHANNA: Úgy, hogy reggelig le sem szállt rólunk!

II. KATALIN CÍMZETES LATIN CSÁSZÁRNŐ: Reggelig?

JOHANNA: Addig! Ön valami ajzószerrel szabadtotta rám!

II. KATALIN CÍMZETES LATIN CSÁSZÁRNŐ: Dehogy, én nem foglalkozom ajzószerrel!

JOHANNA: Mint fújtató bika a viadalon, úgy esett nekem, mint egy dúvad!

II. KATALIN CÍMZETES LATIN CSÁSZÁRNŐ: Az ember lánya túl szokta élni az ilyesmit!

JOHANNA: Ki beszél itt túlélésről!

II. KATALIN CÍMZETES LATIN CSÁSZÁRNŐ: Ha nem tévedek, mi.

JOHANNA: Ha ez a dühöngő bika, ez az állat...

II. KATALIN CÍMZETES LATIN CSÁSZÁRNŐ: Melyik állat?

JOHANNA: A herceg! Endre! Ha Endre most teherbe ejtett bennünket, akkor kénytelenek leszünk felszólítani császári felségeket, hogy távozzon országunkból, és máshol méltóztasson kivárni latin császárságának bizánci helyreállítását!

II. KATALIN CÍMZETES LATIN CSÁSZÁRNŐ: Felsőges asszony, ha Isten kegyelméből az új élet önbe költözött, és áldott állapotba méltóztatott kerülni, teljesen biztos abban, hogy Endre herceg volt az elkövető?

JOHANNA: Meg vagyok lepődve.

II. KATALIN CÍMZETES LATIN CSÁSZÁRNŐ: Felsőged helyében engem a szóban forgó feltételezés egyáltalán nem lepne meg.

JOHANNA: Engem igenis meglep!

II. KATALIN CÍMZETES LATIN CSÁSZÁRNŐ: Mi ebben a feltételezésben a meglepő?

JOHANNA: Az, hogy annyi év, mi több annyi évtized után hűséged még nem jött rá, hogy mi, asszonyok, olyanok vagyunk, mint a katedrálisok.

II. KATALIN CÍMZETES LATIN CSÁSZÁRNŐ: Igen, az élet szentsége bennünk van!

JOHANNA: Igen. Az bennünk van, de van még egy hasonlóság!

II. KATALIN CÍMZETES LATIN CSÁSZÁRNŐ: Mire gondol felsőged?

JOHANNA: Arra, hogy a katedrálisoknak sem csak egy bejáratuk van.

II. KATALIN CÍMZETES LATIN CSÁSZÁRNŐ: Johanna!

JOHANNA: Úgyhogy a herceg volt az!

II. KATALIN CÍMZETES LATIN CSÁSZÁRNŐ: Félre a tréfát!

JOHANNA: Ki beszél itt tréfáról?

II. KATALIN CÍMZETES LATIN CSÁSZÁRNŐ: Házunk a durazzói hercegek házával hosszú háborúban áll, de abban megegyeztünk, hogy a Szentatya helye csak és kizárólag Avignonban lehet. Az én testvérem Szerencsés Fülöp, Franciaország királya, a pápa – mondjuk úgy, hogy – védelmezője. Ő is azt akarja, hogy ott maradjon, ahol van. Vagyis szem előtt. Talleyrand bíboros a Szentatya jobb keze, a durazzói hercegek nagybátyja. Ha a pápa visszakerül Rómába, a francia bíborosok hatalmának vége, és a durazzóiak csak egy jelentéktelen vidéki hercegi család lesz. A nápolyi királyságnak Franciaországgal kell összekötnie a sorsát, nem Magyarországgal! A mi családjaink érdeke, hogy a velencei flotta elvágja Magyarországot Nápolytól, a velenceiek érdeke, hogy a tenger két partját ne uralja egy korona!

Endrének mindenképpen buknia kell, Johanna. És jobb, ha ő egyedül bukik. Nem is illetek össze. Csak használd, ha használd egyáltalán. Nem szereted, de ha szeretnéd is, az élet több a szerelemnél, és a bukás beceneve a halál. Mondd, királynőm, te miért buknál vele?

(A közönség felé mennek ki.)

Orbán Bori és Nagy Enikő

II. FELVONÁS

I. JELENET

Nápoly, királyi palota erkélye, az uralkodó Johanna hűgának, Mária hercegnőnek a lakosztálya. Este. Csillagos ég, itt-ott felhők.

Jelen van Anjou Mária és Perigord Ágnes hercegnő, a durazzói hercegek édesanyja – Tóth Zsuzsi, Pethő Kincső

PERIGORD ÁGNES HERCEGNŐ: Mária, nem lehetsz ennyire kegyetlen.

ANJOU MÁRIA: Házassági szerződés köt Lajoshoz, Magyarország és Horvátország királyához, vagy ha neki nem kellenék, testvéréhez, István herceghez.

PERIGORD ÁGNES HERCEGNŐ: De az az ember, Károly el fog hervadni.

ANJOU MÁRIA: A fiad.

PERIGORD ÁGNES HERCEGNŐ: A fiam.

ANJOU MÁRIA: Durazzo hercege, és ha jól hallottam, vérbő férfi, vigasztalódjon.

PERIGORD ÁGNES HERCEGNŐ: Vigasztalhatatlan.

ANJOU MÁRIA: Nem értem.

PERIGORD ÁGNES HERCEGNŐ: Te még nem szerettél?

ANJOU MÁRIA: Milyen kérdés ez?

PERIGORD ÁGNES HERCEGNŐ: Több képet is festetett rólad.

ANJOU MÁRIA: Rólam?!

PERIGORD ÁGNES HERCEGNŐ: Igen, rólad.

ANJOU MÁRIA: Tőlem nem kért engedélyt! Királyi hercegnő vagyok, fölötte állok! Nem engedtem meg!

PERIGORD ÁGNES HERCEGNŐ: A szerelem nem kér engedélyt!

ANJOU MÁRIA: Különös.

PERIGORD ÁGNES HERCEGNŐ: Mi a különös a szerelemben?

ANJOU MÁRIA: Az a különös, asszonyom, hogy ön a szerelemről beszél nekem, aki Szicília és Jeruzsálem trónörököse vagyok mindaddig, amíg nővéremnek, Johanna királynőnek nem születnek gyermekei, tehát én nem vagyok a magamé, a királyságé vagyok, a trónon ülő mellett az első.

PERIGORD ÁGNES HERCEGNŐ: A második vagy, mindenben a második, és közben magad vagy. Nincs melletted senki. A te, vagy ha úgy akarja, fenséged, az ön helyzetében, aki maga van, az veszélyben van, halálos veszélyben. Egyedül fekszik, egyedül kel egy ragadozóktól nyüzsgő őserdőben, vadak között, olyan vadak között, akik az ön vérére szomjúhozhatnak! Az ön vérére, mert ön is egy olyan kikövezett út, amelyen keresztül rokonaink, a magyarországi királyi ház hercegei rátehetik a kezüket a nápolyi királyságra, és ezáltal birtokolni fogják az Adriai-tenger mindkét partját. Egy tenger, két gazdag ország egy korona alatt, és a korona nem fogja nélkülözni sem a sereget, sem a flottát! Velence kicsiny ország, de gazdag állam, a háború rendkívül drága multság, a gyilkosság felettébb olcsó megoldás. Most még nappal van, de az éj közeleg, és ön ma is egyedül fog feküdni, remélem reggel egyedül fel is kel.

ANJOU MÁRIA: Egyedül fekszem, egyedül kelek, de nem vagyok magam.

PERIGORD ÁGNES HERCEGNŐ: Ezt hogy érti?

ANJOU MÁRIA: Velem van az állandóan jelenlévő.

PERIGORD ÁGNES HERCEGNŐ: Kegyetlen vagy. Károly el fog sorvadni, össze fog esni, meg fog halni.

ANJOU MÁRIA: A szerelem mérgező?

PERIGORD ÁGNES HERCEGNŐ: Az.

ANJOU MÁRIA: Nem tudhatom.

PERIGORD ÁGNES HERCEGNŐ: De te is tudod – megtudhatod. (Csend.) Csak egy percre, csak kettőre fogadd, csak egyre, vagy egy félre, csak fogadd egy percre! Csak fogadd!

ANJOU MÁRIA: Elkerülhetetlen?

PERIGORD ÁGNES HERCEGNŐ: Nem, de kérlek, ne kerüld el!

(Csend.)

ANJOU MÁRIA: Ne?

PERIGORD ÁGNES HERCEGNŐ: Ne.

ANJOU MÁRIA: Holnap reggel.

PERIGORD ÁGNES HERCEGNŐ: Mielőtt felkelsz?

ANJOU MÁRIA: Nem! Ne legyen közönséges. Miután felkeltem.

PERIGORD ÁGNES HERCEGNŐ: A cipők!

(Elhúzni a függönyt rendezői jobb oldalon. Széket betenni középre.)

II. JELENET

A Tarantói testvérek szemből, a bejárati ajtótól jönnek. Feljönnek a színpadra, fél térdre ereszkednek, majd Katalin császárnő.

Johanna, Endre, Artus, II. Katalin, Tarantói Róbert, Tarantói Lajos – Orbán Bori, Pál Péter, Boros Ádám, Nagy Enikő, Kákonyi Tibor, Juhász Károly

TARANTÓI LAJOS: Felség! Húgodat és trónod örökösét, Máriát a Durazzói megszőktette!

ARTUS: Úristen!

ENDRE: Mit mondtál?

TARANTÓI RÓBERT: Herceg! Királynőnk húgát, Mária hercegnőt Durazzói Károly az éjjel megszőktette!

ARTUS: Az a nyomorult kurafil!

II. KATALIN CÍMZETES LATIN CSÁSZÁRNŐ:

Az a kis kurva!

ENDRE: Dignissima domina! Mária hercegnő a testvérem jegyese!

TARANTÓI LAJOS: Nem ez az első eset, hogy egy kurafi megszedít egy szendét!

II. KATALIN CÍMZETES LATIN CSÁSZÁRNŐ:

Hol vannak itt a szendék?

ENDRE: Felségeteknek igaza van, már egy sincs a köreinkben. Mária Lajos királynak volt fenntartva!

JOHANNA: Uralkodói jogainkba gázoltak, a mi tisztünk és kötelességünk, hogy hűgunkat, a hercegnőt férjhez adjuk, ha találunk egyáltalán valakit, aki méltó hozzá!

ENDRE: A hercegnő igenis méltó fivéremhez, Lajos királyhoz!

ARTUS: Tegnap még az volt! Ma már nem!

JOHANNA: Hűgom számára a magyar királlyal kötött házasság mint lehetőség már csak a múlté!

TARANTÓI RÓBERT: Felség! Enyém a királyság legerősebb serege, kérlek, adj engedélyt, és most azonnal megtámadom a Durazzóiak palotáját, és felséged hűgát kiszabadítom!

ARTUS: Aztán megbüntetjük azt a rohadt kurafit!

II. KATALIN CÍMZETES LATIN CSÁSZÁRNŐ:

Meg a kis kurvát!

(Endre az asztalhoz megy, és a következő szövege első felében az asztalon lévő második kancsóból tölt a császárné serlegébe.)

ENDRE: Felséged inkább merüljön el a borban, és fékezze magát! Gondoljon inkább a múlt kódébe vesző császárságára, és itt, a boroskupák között tegyen hallgatási fogadalmat arra a beláthatatlanul hosszú időre, amíg Isten vissza nem adja felségeteknek Szent Konsztantinosz városát. Vagy már elfelejtette, hogy röpke 84 éve játszották el Bizáncot?

II. KATALIN CÍMZETES LATIN CSÁSZÁRNŐ:

Felháborító!

ENDRE: Az a felháborító, hogy ön a pénzen vett császári címet úgy használja, mint valós hatalmi jelképet. Azt kérdezem öntől, hölgyem, mit keresnek a tyúkon a pávatollak?

(Csend.)

II. KATALIN CÍMZETES LATIN CSÁSZÁRNŐ:

Elképesztő!

TARANTÓI LAJOS: Herceg! Nem sértegetheted anyánkat, a császárnőt!

TARANTÓI RÓBERT: Még egy szó, és párbajra hívlak!

ENDRE: Te, fiam, nem hercegezheted le a királyodat! Pengét akár most is válthatunk, de ne feledd, koronázásom után, sűrűn várlak kézcsókra! *(Csend.)*

JOHANNA: Hercegek, csillapodjatok!

II. KATALIN CÍMZETES LATIN CSÁSZÁRNŐ:

Hallatlan! Tyúkon a pávatollak?! El fogok ájulni!

ENDRE: Maradjon csendben! Te pedig, Johanna, ne kezdj háborút a herceggel, mert az elpusztítja országunkat, és ha már eltűrted, hogy testvérem jegyesét, Mária hűgodat elrabolja az a közismert kurafi, akkor adj Máriának akkora hozományt, hogy a továbbiakban önálló döntéseket hozhasson, és ne legyen a Durazzói-ház rabja!

JOHANNA: Férjemuram, szemet vetett a hűgomra?

ENDRE: Nem én vetek szemet boldog-boldogtalanra. Megyek, futárt kell küldenem Visegrádra.

JOHANNA: Minek?

ENDRE: Értesítenem kell a magyar királyt, hogy jegyesével a nászt már elhálták!

JOHANNA: Repesni fog az örömtől.

ENDRE: Johanna, nincs helye a tréfának! Szerződészegés történt! *(Ki.)*

II. KATALIN CÍMZETES LATIN CSÁSZÁRNŐ:

(Átadja a kupát.) A szöktetést Durazzói Károly anyja, Perigord Ágnes hercegnő intézte!

JOHANNA: Asszonyom, vegye gondozásba Ágnes hercegnőt!

II. KATALIN CÍMZETES LATIN CSÁSZÁRNŐ:

Természetesen már megtettem. Azonkívül felvilágosítottam a nunciust, hogy Ágneset megszállta az örök ellenség.

JOHANNA: Hol szállta meg?

ARTUS: Az istállóban.

II. KATALIN CÍMZETES LATIN CSÁSZÁRNŐ:

A számból vette ki. Az istállóban.

ARTUS: Johanna, mi legyen Máriával?

JOHANNA: Úgy döntöttünk, hogy hűgunknak a lehető legjelentősebb hozományt utaljuk ki, de arra kérjük az ifjú párt, hogy – az elkerülhetetlen botrányt mellőzendő – városunkban, Nápolyban, a Santa Maria Assunta-katedrálisban, a mi és az udvarunk színe előtt adja egybe őket öminenciája, a bíboros.

TARANTÓI LAJOS: Ezt mondta Endre is!

JOHANNA: Házastársak vagyunk, vagyis két test egy lélek!

TARANTÓI RÓBERT: Akkor fegyver vagy hozomány?

JOHANNA: Hozomány!

TARANTÓI LAJOS: Kegyelmes vagy, úrnóm!

III. JELENET

Az üvegfal mögött kezdődik a jelenet, kinyílik, előrejönnek, leülnek. Lódobogásnál kimennek.

Nagy Lajos balról, Lackfi András jobbról, fal mögül.

LACKFI: Felség!

NAGY LAJOS: Mit végeztél az angol királynál?

LACKFI: Edward mindenáron ki akarja szabadítani a franciák fogságából a pápát.

NAGY LAJOS: A pápa maga is francia.

LACKFI: Mint ahogy a bíborosi testület túlnyomó többsége is!

NAGY LAJOS: Ahhoz egy új pápa kellene.

LACKFI: És egy új bíborosi testület.

NAGY LAJOS: Isten kegyelmes.

LACKFI: Az, de ki tudja, mit hoz a jövő.

NAGY LAJOS: Azt senki sem tudja, és azt sem, hogy mikor hozza, de valamit hozni fog. Most inkább arról beszélj, hogy Nápolyban mit tapasztaltál.

LACKFI: A nápolyiak mindig és mindenütt kefélik a hajukat. Asszonyok módjára naphosszat a pofázmányukat pepecselik, az én meglátásom szerint nincsenek hozzászokva a kemény hadviseléshez.

NAGY LAJOS: Fondorlat, ármány, cselszövés?

LACKFI: Mind a három jelen van.

NAGY LAJOS: Öcsém?

LACKFI: Nehezen tűri.

NAGY LAJOS: De tűri?

LACKFI: A fél udvart ki akarta irtani.

NAGY LAJOS: Leállítottad?

LACKFI: Igen.

NAGY LAJOS: Fizetett embereink maradtak ott?

LACKFI: Igen. De még valamit tudnod kell. A londoni udvarban azt beszélük, hogy a tatárokat, miközben a genovaiak városát, Kaffát ostromolták a Krím félszigeten, megtámadta a pestis. Mivel nem bírtak a védőkkel, hullákat katapultáltak át a falon. A város kihalt. De néhány genovai hajónak sikerült elmenekülnie. Ahol ezek kikötnek, ott arat a halál.

NAGY LAJOS: Csak bennünket el ne ragadjon. Jól van, várjuk a híreket.

(Közeledő lódobogás.)

LACKFI: Úgy hallom, érkeznek.

(Nézőtér felé mennek ki.)

IV. JELENET

Durazzói-ház

Testőr, Durazzói Károly, Nuncius, Apáca, Anjou Mária – Molnár Zoltán, Illés Dániel, Krizsik Alfonz, Hevesi-Tóth Evelin, Tóth Zsuzsi

TESTŐR: Herceg! Hercegem! Hercegségetek elkészült?

DURAZZÓI KÁROLY: Ne sürgess már, te szerencsétlen!

TESTŐR: A lovagok már a déli harangszó óta nyeregben, a fogatok készen, az udvar most vonul a Santa Maria Assunta-katedrálisba.

DURAZZÓI KÁROLY: Kész vagyok. A hercegnő?

TESTŐR: Még készül.

DURAZZÓI KÁROLY: Még mindig?

TESTŐR: Bizony, még mindig!

DURAZZÓI KÁROLY: Már kétszer átöltözött!

TESTŐR: Most öltözik át harmadjára, és a frizurájával sincs megelégedve!

DURAZZÓI KÁROLY: Megáll az eszem!

TESTŐR: Fenség! A pápai nuncius!

(A Testőr hátramegy a többiekhez. Apáca jön be füstölővel. A Nuncius be.)

DURAZZÓI KÁROLY: Minek köszönhetem, hogy eminenciád megtisztelt jövetelével?

NUNCIUS: Szörnyű dolog történt, fiam!

DURAZZÓI KÁROLY: Épp az esküvőm napján?

NUNCIUS: Igen!

DURAZZÓI KÁROLY: Mi történhetett? Talán elsüllyedt Szicília szigete?

NUNCIUS: Nem. Attól sokkal rosszabb dolog esett meg!

DURAZZÓI KÁROLY: Úristen! Mi lehet attól rosszabb?! És épp ma!

NUNCIUS: Igen!

DURAZZÓI KÁROLY: Mi történt, atyám? Megöl a kíváncsiság!

NUNCIUS: Édesanyádat, Perigord Ágnest megszállta az örök ellenség!

DURAZZÓI KÁROLY: Micsoda? Hol?

NUNCIUS: A palota istállójában!

DURAZZÓI KÁROLY: Az istállóban?!

NUNCIUS: Igen, fiam! Imádkozzunk! Mondd utánam! Szent Mihály Arkangyal, a mennyei seregek vezére, az Úr Téged küldött e nagy mű megvalósítására, hogy az Úr kegyelme örökösen velünk lehessen. Vezesd mennyei seregedet, hogy a sötétség erői véglegesen a pokolba, a kárhozat helyére kerüljenek. Egyesítsd minden erődet, hogy legyőzd Lucifert és bukott angyalait, kik Isten akarata ellen fellázadtak, és most a lelkek vesztére törnek. Győzedelmeskedj, mert hatalmad van, és tekintélyed. Kérd Istentől számkra békéje és szeretete kegyelmét, hogy mindig követhessük a mi Urunkat Isten országa felé. Ámen.

DURAZZÓI KÁROLY: Atyám, mi történt anyámmal?

NUNCIUS: Ül le, fiam!

DURAZZÓI KÁROLY: Nem ülök le, állok! Mi történt!

NUNCIUS: Odaadta magát egy csataménnek!

DURAZZÓI KÁROLY: Ki?

NUNCIUS: Anyád!

DURAZZÓI KÁROLY: Minek?

NUNCIUS: Egy lónak!

DURAZZÓI KÁROLY: Megölöm!

NUNCIUS: De hát, az csak egy ló.

DURAZZÓI KÁROLY: Nem a lovat..., bocsásson meg!

NUNCIUS: Fogadja hercegséged őszinte részvétem.

DURAZZÓI KÁROLY: Mi történt?!

NUNCIUS: Belehalt.

DURAZZÓI KÁROLY: Ki?

NUNCIUS: Nem érti?

DURAZZÓI KÁROLY: Nem!

NUNCIUS: Én értelek, fiam, imádkozz, majd megérted.

DURAZZÓI KÁROLY: Úristen!

NUNCIUS: Most mennem kell, a lelke megtisztítását be kell fejeznem, csak utána temethetem.

DURAZZÓI KÁROLY: Most mi lesz?

(Bejön Anjou Mária.)

ANJOU MÁRIA: Induljunk, kedvesem, együtt az oltár elé!

DURAZZÓI KÁROLY: Elkészültél?

ANJOU MÁRIA: Igen. Mi van veled?

DURAZZÓI KÁROLY: Nem tudom, kikészültem.

ANJOU MÁRIA: Pont ma? Mi történt?

DURAZZÓI KÁROLY: Anyám az istállóban...

ANJOU MÁRIA: Mit keres az esküvőnk napján anyád az istállóban?

DURAZZÓI KÁROLY: Megszállta az ördög!

ANJOU MÁRIA: Mit mondasz?

DURAZZÓI KÁROLY: Jól hallottad!

ANJOU MÁRIA: Nem hallottam jól!

DURAZZÓI KÁROLY: Az istállóban odaadta magát egy lónak!

ANJOU MÁRIA: Ki?

DURAZZÓI KÁROLY: Anyám!

ANJOU MÁRIA: Honnan veszed?

DURAZZÓI KÁROLY: Most ment el a nuncius!

ANJOU MÁRIA: A pápai nuncius mondta?

DURAZZÓI KÁROLY: Igen.

ANJOU MÁRIA: És hol van most?

DURAZZÓI KÁROLY: Gondolom, még az istállóban.

ANJOU MÁRIA: A nuncius?

DURAZZÓI KÁROLY: Nem, ő elment.

ANJOU MÁRIA: Mi történt anyáddal?

DURAZZÓI KÁROLY: Meghalt.

ANJOU MÁRIA: Ébredj fel! Ha meghalt, akkor megölték!

DURAZZÓI KÁROLY: Igen, a csatamén.

ANJOU MÁRIA: Hallgass! Szó nincs semmilyen lóról! A nunciust vagy megvették, vagy megvezették! Anyádat megölték!

DURAZZÓI KÁROLY: Ki?

ANJOU MÁRIA: Ki?!

DURAZZÓI KÁROLY: Úristen!

ANJOU MÁRIA: Rájöttél?

DURAZZÓI KÁROLY: Igen, induljunk, nekem már csak te maradtál, menjünk, esküdjünk.

ANJOU MÁRIA: Megőrültél? Ki nem moccanunk a palotánkból!

DURAZZÓI KÁROLY: De miért tették?

ANJOU MÁRIA: Miattam! Követték, és rájöttek, hogy ő intézte a szöktetésem! Rájöttek, hogy ő mentett ki a palotából!

DURAZZÓI KÁROLY: Testőr!

(Testőr be.)

TESTŐR: Uram!

DURAZZÓI KÁROLY: Lovagjaim a palota ajtóhoz, ablakaihoz, a számszeríjászok az emeleten legyenek készen, a papunkat a palota kápolnájába rendeld!

TESTŐR: Mikorra?

DURAZZÓI KÁROLY: Most azonnal! Lehet, hogy ma vérünket fogják venni, de mi is vért fogunk ontani! Lódulj! Nem halunk meg harc nélkül!

(Testőr ki.)

ANJOU MÁRIA: Egy igazi férfihoz megyek, egy lovaghoz, egy herceghez.

DURAZZÓI KÁROLY: És én egy csodálatos hölgyet veszek nőül, a felkelő tavaszi napot, a szépek szépét, egy igazi hercegnőt!

V. JELENET

Santa Maria Assunta-katedrális

Artus, Apáca, Perigord Ágnes hátulról jönnek, és padokra ülnek, Johanna, Endre megérkezik a katedrális elé, a nézőtér felől érkeznek – Orbán Bori, Pál Péter, Boros Ádám, Hevesi-Tóth Evelin, Pethő Kincső

ENDRE: A mise előtt nem ártana, ha felséges nejem a bűneitől megszabadító gyóntatója széke elé térdelne, hogy bűnbánata által elnyerje a bűnbocsánatot, és tiszta lélekkel és szívvel vegye magához felséges húga menyegzői miséjén mindannyiunk megváltójának a testét.

JOHANNA: Ön már túl van a reggeli gyónáson?

ENDRE: Igen.

JOHANNA: Arra kérem, Endre, amíg bűnbánó lelkem megszabadul az örök ellenség nyomasztó, fojtogató súlyától, addig felséged kíséretünkkel várja meg az ünneplendő párt. Bent, a felszentelt templomban már lélekben megtisztulván várom önt, leendő gyermekem atyját, valamint az udvart és a boldogságban egybekelő párt.

VI. JELENET

Johanna, Artus, Tarantói Róbert, Tarantói Lajos, Endre – Orbán Bori, Boros Ádám, Kákonyi Tibor, Juhász Károly, Pál Péter

JOHANNA: A pap?

ARTUS: A székesegyházból eltűnt a misebor. A bíboros dührohámot kapott, a papok szétszaladtak.

JOHANNA: Ügyes vagy.

ARTUS: Érték ahhoz, amivel foglalkoztatsz.

JOHANNA: Ágnes? A hercegi vőlegény szeretett anyja, a szent életű bíborosunk húga, Mária hűgunk kerítője? Hogy van?

ARTUS: Már csak volt. A nuncius bekapta a horgot.

JOHANNA: Hogyhogy?

ARTUS: A holttestet előkészítettem.

JOHANNA: Úristen!

(Tarantói Róbert berohan.)

TARANTÓI RÓBERT: Úrnöm! Az eskető bíboros eltűnt!

JOHANNA: Hova tűnt?

TARANTÓI RÓBERT: Nem tudom.

JOHANNA: A nászmenet?

TARANTÓI RÓBERT: Se híre, se hamva!

TARANTÓI LAJOS: Felség! A kereskedők megérkeztek a miseborral, de egy pap sincs a templomban.

ARTUS: Úristen!

JOHANNA: Hercegek! Szíveskedjete magunkra hagyni bennünket!

TARANTÓI RÓBERT ÉS LAJOS: Királyi felség!
(*Tarantói Róbert és Lajos fél térdre ereszkednek, majd kimennek.*)

JOHANNA: Rájöttek! Mi az egyik szolgájukat vettük meg, ők vajon kit fizethettek le? Te hű vagy hozzám? Te biztos hű vagy hozzám?

ARTUS: Felséged hogy kérdezhet ilyet?

JOHANNA: Ezek után? Artus, honnan tudhatnám, hogy kiből bízhatok?

ARTUS: Felséged megölhet most vagy bármikor. Én csak érted élek.

JOHANNA: Lajos!

(*Tarantói Lajos be.*)

JOHANNA: Hercegséged mellett van?

TARANTÓI LAJOS: Igen, felség!

JOHANNA: Bizhatok önben?

TARANTÓI LAJOS: Igen.

JOHANNA: Ez biztos?

TARANTÓI LAJOS: Felségedet szolgálom mindhalálig!

JOHANNA: Kérem a férjemet!

(*Tarantói Lajos ki, majd Tarantói Lajos, valamint Tarantói Róbert, közöttük Endre be.*)

ENDRE: Az utcák üresek.

TARANTÓI LAJOS: Sehol senki!

ENDRE: Johanna, mit tettél?

JOHANNA: Az most mindegy, Endre kedvesem, most csak az számít, hogy szeretsz-e engem?

(*Tarantói Lajos, Tarantói Róbert és Artus kezeit a kardjaikra teszik.*)

ENDRE: Milyen kérdés ez?

JOHANNA: Őszinte.

ENDRE: Szeretlek.

JOHANNA: Mindenek ellenére?

ENDRE: Igen. Mindenek ellenére igaz szerelemmel szeretlek.

JOHANNA: Jól van! Most baj van! Most azonnal vissza a palotába!

TARANTÓI LAJOS: A fegyveresek biztosítsák az utat!

TARANTÓI RÓBERT: A palotaőrségnek nyomban rendelj el riadót!

(*Tarantói Lajos és Róbert közönség felé, Johannával.*)

JOHANNA: A Durazzóiak bármikor támadhatnak!

ENDRE: Ne a főbejáraton menjünk, a tetőkön számszerűjászok lehetnek, az oldalhajón menjünk ki.

(*Mindenki hátul ki, ajtón.*)

VII. JELENET

Johanna hálószobája az aversai kolostorban, Endre, Johanna, Artus kintről – Pál Péter, Orbán Bori, Boros Ádám

Este.

ENDRE: A gyermek az enyém?

JOHANNA: A tiéd.

ENDRE: Honnan tudod?

JOHANNA: Egy nő azt tudja.

ENDRE: Honnan?

JOHANNA: A játéknak vannak különböző formái.

ENDRE: Milyen formái?

JOHANNA: Kérdezd meg a sárga ruhás lányokat a sarkon!

(*Kopogás hallatszik.*)

ENDRE: Ki lehet az?

JOHANNA: Biztos a sarokról a lányok!

ENDRE: Ki az?

ARTUS: (*kívülről*) Királyi felség!

ENDRE: Igen.

ARTUS: Visegrádról bátyád követe érkezett, azonnal látni akarja felségedet!

JOHANNA: Mondd azt, hogy majd reggel!

ENDRE: Majd reggel fogadom.

ARTUS: Nem lehet, az üzenet sürgős!

ENDRE: Hallod?

JOHANNA: Endre, szerelmem, én vagyok itt, és az a sürgős! A hírnök ráér!

ENDRE: Reggel!

ARTUS: Nem lehet, lóhalálában érkezett!

ENDRE: Kedvesem, valami rendkívüli lehet!

JOHANNA: Látod, ez a bajom veled!

ENDRE: Mi?

JOHANNA: Az, hogy nem veszed észre, hogy csak én, csak mi ketten, csak ez a pillanat a fontos, hiszen egyszer élünk, neked én vagyok az örök, a rendkívüli, és minden más ráér. Én itt vagyok, te ott az ajtó és köztem. Most rajtad áll, hogy ide jössz, vagy oda mégy, mi legyen?

ARTUS: Királyi felség!

ENDRE: Megyek, itt maradj, jövök!

(Endre ki, Johanna az ajtóhoz megy, bezárja, elreteszeli, kívülről dulakodás hallatszik, Endre segítségkiáltásai hallatszanak. Johanna nem mozdul, sír. A dulakodás elhal. Csend, lassan sötét.)

VIII. JELENET

Johanna, Artus – Orbán Bori, Boros Ádám

Aversa. Vetítés: égbolt repülő madarakkal, majd ahogy Johanna felér a színpadra, a zene végén fekete-fehér ördögök.

ARTUS: Felsőged férje még ott lóg a kötélén. Most jönnek a szolgák, hozzák a létrát, levágják Endrét a kötélről. Felsőged nem óhajtja látni?

JOHANNA: Nem.

ARTUS: Felsőgeden nem látom a gyász jeleit!

JOHANNA: Mit nem látsz rajtunk, fiam?

ARTUS: A gyász jeleit.

JOHANNA: Térdelj le! Most nézz reánk! Mit látsz?

ARTUS: Felsőgedet látom.

JOHANNA: Nem bennünket látsz te, csak ezt a mulandó porhüvelyt, amelyben most mint uralkodó előtted állunk. Mi vagyunk Nápoly és Szicília királysága. Az, aki az imént távozott mellőlünk, nem a mi férjünk volt, hanem Nápoly és Szicília férje. Ezért én mint személy nem kell hogy gyászt érezzek, nem fog legyűrni a szomorúság, és könnyeket sem fogok ontani, hiszen nem az én személyem férje halt meg, hanem a királyságé. A királyság pedig nem sírhat! De mint Nápoly és Szicília megtestesítője, már időben gondoskodtunk arról, hogy ha a királyság férje akár csatában, akár betegségben, vagy ne adj isten, merényletben távozik mellőlünk, bő választéka

legyen királyságunknak a legmegfelelőbb férjet magunk mellé állítani.

ARTUS: Remélhetek?

JOHANNA: Nem.

ARTUS: Nem?!

JOHANNA: Nem!

ARTUS: Mért nem?

JOHANNA: Míg fenn tündököl a nap, a báránnyelűk szaggatta türkizkék égen, s lenn ezüstös csíkot húz a tarajozva hullámzó haragoskék tengeren, mi az uralkodó vagyunk, a királynőd, a királyod, csak midőn a telihold és a csillagok felragyognak a koromsötét égbolton, leszünk mi a te Johannád. Könnyen ment?

ARTUS: Nehéz volt.

JOHANNA: Miért?

ARTUS: Küzdött, mint a dúvad.

JOHANNA: Hányan voltak?

ARTUS: Hatan, de bivalyerős volt. Engem ledobott, majd fejbe rúgott. Az ajtót igyekezett kinyitni, de az ajtó zárva volt.

JOHANNA: Igen, belülről.

ARTUS: Akkor mind a hatan ráugrottunk...

JOHANNA: Elég! Megfogod ezt a levelünket, és váltott lovakkal Avignonba száguldasz, és mielőbb öszentsége, a pápa kezébe adod. A választ sürgeted, és öszentsége hozzájárulását mielőbb a kezembe adod.

ARTUS: Úrnőm is tudja, hogy a pápa által a nápolyi udvarból távozásra ítélt tizenegy személy sorában nevem a harmadik helyen szerepel.

JOHANNA: Tudom.

ARTUS: Most felséged a halálba küld engem?

JOHANNA: Nem tudom, lehet.

ARTUS: Istenem!

JOHANNA: Örökké akarsz élni? Hát nem hálnál meg értem, hűbéresem?

ARTUS: Csatában bármikor, de a kőpadon?!

JOHANNA: Itt helyben is meghalhatsz.

ARTUS: Miket mond felséged!

JOHANNA: Az igazat.

ARTUS: Johanna!

JOHANNA: Johanna nincs itt, pondró, az uraddal beszélsz!

ARTUS: Kegyelmezzen felséged!

JOHANNA: Negyvenezer aranyat küldök veled, azt átadod Talleyrand bíborosnak, azután még a pápához, és átveszed őszentsége hozzájárulását új házasságomhoz.

ARTUS: Ki a szerencsés?

JOHANNA: Alattvalónk, őhercegsége, Tarantói Róbert.

ARTUS: Tarantói...

JOHANNA: Ne feledd, te csak egy senki vagy, egy senki, akit felemeltem. Kifelé!

IX. JELENET

Durazzói Károly palotája

Durazzói Károly, Anjou Mária, Testőr – Illés Dániel, Tóth Zsuzsi, Molnár Zoltán

Testőr be.

TESTŐR: Uram!

DURAZZÓI KÁROLY: Mit akarsz?

TESTŐR: Most érkeztem Aversából!

DURAZZÓI KÁROLY: Beszélj!

TESTŐR: Megtörtént! Endrét megölték!

DURAZZÓI KÁROLY: Máris?

TESTŐR: Máris!

DURAZZÓI KÁROLY: Hogy nem tudtam erről! Miféle hírszerző vagy te?

TESTŐR: Uram, én tudtam, és mondtam is neked, hogy tervezik, de nem tudtam, hogy már most megteszik!

DURAZZÓI KÁROLY: Kik tették?

TESTŐR: A királynő emberei.

DURAZZÓI KÁROLY: Johanna szolgálai?

TESTŐR: És szeretői!

DURAZZÓI KÁROLY: Elmehetsz! (*Testőr ki.*) Az az olcsó kurva!

ANJOU MÁRIA: Ki beszél?

DURAZZÓI KÁROLY: Az más!

ANJOU MÁRIA: Más? Mit jelent ez a gyilkosság nekünk?

DURAZZÓI KÁROLY: Azt, hogy egy lépéssel közelebb vagyunk a trónhoz! Te vagy a trónörökös, én vagyok a férjed, tehát te leszel a királynő, és én leszek a királyod!

ANJOU MÁRIA: Johanna gyermeke lesz a király!

DURAZZÓI KÁROLY: Egy apa nélküli csecsemő?

ANJOU MÁRIA: Lesz apja tucatszámra!

DURAZZÓI KÁROLY: Hát...

ANJOU MÁRIA: Hát! De ki lehet a vér szerinti apja?

DURAZZÓI KÁROLY: Én nem! Én már nagyon régen nem! Te tudod, hogy én nem!

ANJOU MÁRIA: És az jó, hogy nem te vagy az apja?

DURAZZÓI KÁROLY: Az lett volna jó, ha én vagyok az apja? Nofene! Én lettem volna a király apja! Hát, ha szólsz, ha biztatsz, én bizony mondom, belelovaltam volna magam!

ANJOU MÁRIA: Hallgass! Egy lépéssel közelebb vagyunk a trónhoz.

DURAZZÓI KÁROLY: Egy nagy lépéssel!

ANJOU MÁRIA: És egy nagy lépéssel közelebb vagyunk a halálhoz is! Ha a hatalomért megölette a férjét, akkor bennünket is könnyen eltehet láb alól, téged már egyszer majdnem elintézett, engem zárdába akart csuktatni, hogy ne lehessenek gyermekeim! Ott megmérgezett volna! Gondolj anyádra! Most, hogy a királyi családban már kétszer gyilkolt, nincs az a herceg vagy hercegnő, aki biztonságban lenne tőle.

DURAZZÓI KÁROLY: Fegyverben alszom, fegyverben kelek.

ANJOU MÁRIA: Az nem elég!

DURAZZÓI KÁROLY: Mit akarsz? Támadjam meg a királyi palotát?

ANJOU MÁRIA: Ahhoz nekünk nincs elég katonánk, Durazzo a tenger túloldalán van, a Balkánon. Ha át akarjuk hozni a sereget, a velenicei flotta meg fogja akadályozni az átkelést. A Serenissima Johanna szövetségese. (*Csend.*) Hívd be Endre bátyját, rokonunkat, Lajos magyar királyt.

DURAZZÓI KÁROLY: Mit mondasz?

ANJOU MÁRIA: Hívd be a magyar királyt!

DURAZZÓI KÁROLY: A te eredeti jegyesedet?

ANJOU MÁRIA: Igen!

DURAZZÓI KÁROLY: De...

ANJOU MÁRIA: Mi az, hogy de? Ha most bizonytalanok vagyunk, akkor gyorsan végünk lesz! Testőr!

TESTŐR: Igen, úrnóm!

ANJOU MÁRIA: Tollat, tentát és pergament!

(*Testőr ki.*)

ANJOU MÁRIA: Most szépen levélben behívod Lajos királyt.

DURAZZÓI KÁROLY: Nem. Nem tudok írni!

ANJOU MÁRIA: Én tollba mondom, te csak pecsételsz.

DURAZZÓI KÁROLY: Lajos meg fog öletni!

MÁRIA: Johanna is megölet. Lajos miért öletne meg?

DURAZZÓI KÁROLY: Mert te az ő jegyese voltál, de az én gyermekemet hordod a szíved alatt.

MÁRIA: Lajos valódi király. Olyan ember, aki tudja, sokak lelkéért fog számot adni teremtőnknek, akinek a természet a művészete, amelynek sarából csak Isten kegyelme emelheti ki a kiválasztottat, az uralkodót. A tettei mutatják, Lajost kiemelte!

DURAZZÓI KÁROLY: Most Lajosra legyen féltékeny? Vagy Johannától féljek?!

MÁRIA: Értem nem fog rajtad bosszút állni, hiszen egymásnak ismeretlenek vagyunk, esetleges házasságunk nem a remélt élmények miatt lett volna megkötve.

DURAZZÓI KÁROLY: Pedig...

MÁRIA: Csend! Bennünket, az uralkodóház tagjait úgy neveltek, hogy az ország érdekében készek legyünk bármilyen korú, állapotú és kinézetű uralkodóval bármilyen érzelm tökéletes félretételével házasságot kötni. Lajos jön, győz és megy. Szüksége lesz helytartókra.

DURAZZÓI KÁROLY: Helytartó. Esetleg én? Vagy a seregeinek a parancsnoka...

MÁRIA: Nem hiszem.

DURAZZÓI KÁROLY: De lehetnék, hiszen...

MÁRIA: Csend! Annyira nem fog benned megbízni. A helytartó magyar lesz, tehát Nápolyban idegen. Támaszra lesz szüksége.

DURAZZÓI KÁROLY: Támasz? De később lehetnék a seregeinek fővezére is?

MÁRIA: Csend! Testőr!

(*Testőr be.*)

Tóth Zsuzsi és Illés Dániel

MÁRIA: Írd! Szeretett rokonunk, Lajos, Magyarország, valamint Dalmácia, Horvátország királya, Salerno fejedelme és a Szent Angyal-hegyi javadalom urának! Királyunkat, Endrét alantas gazemberek Aversa városában megölték. Mi magunk nem vagyunk elegenden arra, hogy az igazságszolgáltatást a felbujtók büntetésével fejezzük be. Jer jogos örökségedbe, Szicília és Jeruzsálem királya, és hozd el aggódó lelkünknek a béke és az igazság uralmának felszabadító nyugalmát!

X. JELENET

Visegrád, Nagy Lajos – László Roland (ajtó mögül jön, füst)

NAGY LAJOS: Most, hogy öcsénk, Endre, Szicília és Jeruzsálem királya visszaadta lelkét Teremtőnknek, ideje nekünk, halandóknak saját halhatatlan lelkünkkel törődnünk. Isten, aki a saját művészete, a számunkra látható természet által megteremtett bennünket, nem mulandóságunkat tekinti végső célnak, hanem földi életünk alatti cselekedeteinket. Most, hogy öcsénket, a királyt megölték, ha elkerülnénk a cselekvést, bizonyosan a mulasztás bűnébe esnénk. Ameddig Ő, a Mindenható, aki mindnyájunkat a saját képmására teremtett, a királyt kegyelme által a tömeg fölé emelte, addig a király kiontott vére, a kegyelem kivézetése az örök ellenség, a pusztító műve. Azért, hogy a mulasztás vétkébe véletlenül se essünk, felkötöttük oldalunkra az igazság kardját.

Mi, a magyar király, az Anjou-ház feje, haddal vagyunk kénytelenek indulni, hogy jogos birtokunkat, atyai örökségünket, Szicília és Jeruzsálem királyságát, mely a király megölése után reánk, István öcsénkre és utódainkra szállt, megszabadítsuk a férjgyilkos bitorlótól, és a kegyelemből kifolyólag, amely felemelte előttünk atyáinkat, és most bennünket is fenntart, helyreállítsuk az igazságot, és elhozzuk az elárvult távoli királyságunknak a régóta vágyott békét.

(Apáca átadja a kardot, és Nagy Lajos kivonul a nézőtéren át, Apáca az ajtón át.)

XI. JELENET

Nápoly, Castel Nuovo, trónterem, vetítés: égbolt madarakkal.

Tarantói Róbert, jobbról jön, Johanna királynő előtt – Kákonyi Tibor, Orbán Bori

TARANTÓI RÓBERT: Fogadja felséged gyászom jeléül mély hódolatomat. *(Fél térden van.)*

JOHANNA: Köszönjük hűséged jelenlétét.

TARANTÓI RÓBERT: Hercegségem központjától, Tarantótól idáig jövet irtottam felséged rágalmozóit, és hirdettem mindenhol, hogy felséged ártatlan szeretett férje halálában.

JOHANNA: Köszönjük hűséged igyekezetét.

TARANTÓI RÓBERT: Királynóm! Reám mindig számíthat rágalmozói ellenében. Irtottam, irtom és irtani fogom őket!

JOHANNA: Hűséged értünk gyilkolt?

TARANTÓI RÓBERT: Nemegyszer.

JOHANNA: Kedves Róbert, azok az emberek ártatlanok voltak.

TARANTÓI RÓBERT: Bocsásson meg felséged, nem jól értettem.

JOHANNA: Hűségtek jól értette.

TARANTÓI RÓBERT: Micsoda?

JOHANNA: Nem vagyok ártatlan.

TARANTÓI RÓBERT: Nem értem.

JOHANNA: Én ötlettem meg.

TARANTÓI RÓBERT: Kit?

JOHANNA: A férjemet, szívem alatt hordott gyermekem apját.

TARANTÓI RÓBERT: Nem hiszem el!

JOHANNA: Nehéz nekem erről beszélnem.

TARANTÓI RÓBERT: Hallgasson felséged!

JOHANNA: Nem hallgathatok.

TARANTÓI RÓBERT: Akkor a gyóntatója...

JOHANNA: Nem neki! Neked kell gyónnom.

TARANTÓI RÓBERT: Jobb, ha felséged most hallgat.

JOHANNA: Már nem tudok.

TARANTÓI RÓBERT: Nem akarom hallani.

JOHANNA: Kérlek, herceg...

TARANTÓI RÓBERT: Felség!

JOHANNA: Én ötlettem meg. Én voltam az.

TARANTÓI RÓBERT: Nem igaz!

JOHANNA: Igaz!

TARANTÓI RÓBERT: Ha igaz is, nem igaz!

JOHANNA: Nem érdekel, hogy miért?

TARANTÓI RÓBERT: Nem!

JOHANNA: Biztos?

TARANTÓI RÓBERT: Miért? *(Odamegy.)*

JOHANNA: Miattad!

TARANTÓI RÓBERT: Felséged nem gúnyolódhat velem!

JOHANNA: Ne felségezz engem, Róbert!

TARANTÓI RÓBERT: Királynő!

JOHANNA: Beleszédülök, ha itt vagy!

TARANTÓI RÓBERT: Hűségem felséged iránt töretlen, nem érdemlem meg ezt a keserű tréfát.

JOHANNA: Izzad a kezem, a nyakam, a fejem, csupa víz vagyok, ha megjelenysz, ha itt vagy.

TARANTÓI RÓBERT: Felséged nézzen rám!

JOHANNA: Le sem tudom venni a szemem rólad.

TARANTÓI RÓBERT: Akkor nem láthat bennem mást, csak sarat, én pedig felségedben a ragyogó, tengerkék égen méltósággal úszó felleget látom. A sár nem méltó a mennyre!

JOHANNA: A mennyre! Csak arra vágyom, hogy oda repíts el engem! Csak nézz rám! Csak nézz mélyen a szemembe, csak egy percre, csak egy percre nézz mélyen a szemembe!

TARANTÓI RÓBERT: Úristen!

JOHANNA: Bárcsak a te gyermekedet hordhatnám a szívem alatt, szerelmem! Mi legyen ez

zel a kis árvával, éljen, vagy haljon? Te döntesz, Róbert. Én neked akarok gyermekeket, trónörökösöket szülni. Mi legyen ezzel a kis poronttyal, éljen, vagy haljon?

TARANTÓI RÓBERT: Istenem!

JOHANNA: Istenem, adj nekem szerelmet! Hercegséged rendelkezék velem, a trónnal és a gyermekkel!

TARANTÓI RÓBERT: Johanna, drága Johanna, közeli rokonok vagyunk, házasságunkhoz a Szentatya hozzájárulása kellene.

JOHANNA: Már kértem.

TARANTÓI RÓBERT: Nem fogja megadni!

JOHANNA: Meg fogja adni, 40 000 aranyat küldtem!

TARANTÓI RÓBERT: 40 000 aranyat!

JOHANNA: Igen.

TARANTÓI RÓBERT: Az rengeteg pénz!

JOHANNA: Kiürítettem a kincstárat!

TARANTÓI RÓBERT: Meg vagyok hatódva! Te engem ennyire...

JOHANNA: Ennél jobban szeretlek! Viszont most ideje cselekedni, Lajos már a nyakunkon.

TARANTÓI RÓBERT: Mit tegyek?

JOHANNA: Semmit, a csapataid bízd öcsédre, Tarantói Lajosra! A húgom férje...

TARANTÓI RÓBERT: Az az ostoba Durazzói Károly!

JOHANNA: Behívta Lajost, Endre bátyját mint királyságom királyát! Nagy veszélyben vagyunk!

TARANTÓI RÓBERT: Lajos rokonunk a háború megszállottja!

JOHANNA: Az!

TARANTÓI RÓBERT: Azt a Durazzói kurafit el kell intéznünk!

JOHANNA: Azt én elintézem, de ahhoz, hogy erőm legyen, itt kell hogy legyél velem, csak velem! Endre bátyja, Lajos jönni fog ellenem, ha időben meg nem akadályozzátok. Mindent kibírok, de te légy velem! Éjjel-nappal légy velem!

(Johanna ki.)

TARANTÓI RÓBERT: Istenem!

(Megjelenik Tarantói Lajos.)

XII. JELENET

TARANTÓI RÓBERT: Öcsém!

TARANTÓI LAJOS: Bátyám!

TARANTÓI RÓBERT: Velem csoda történt. Szeret.

TARANTÓI LAJOS: Kí?

TARANTÓI RÓBERT: Johanna!

TARANTÓI LAJOS: Úristen!

TARANTÓI RÓBERT: Hívatott! Vallott!

TARANTÓI LAJOS: A királynő?!

TARANTÓI RÓBERT: Igen! Ófelsége!

TARANTÓI LAJOS: Nem jutok szóhoz!

TARANTÓI RÓBERT: Én sem.

TARANTÓI LAJOS: Szerelmet vallott neked?

TARANTÓI RÓBERT: Igen.

TARANTÓI LAJOS: Az uralkodónő?

TARANTÓI RÓBERT: Igen, ő, és kezembe adta a trónt, az országot, önmagát és születendő gyermekét.

TARANTÓI LAJOS: Hihetetlen.

TARANTÓI RÓBERT: Az.

TARANTÓI LAJOS: Isten felemelt téged!

TARANTÓI RÓBERT: Istennek legyen hála! Johanna ott rebegett a karjaimban. El sem akartam hinni, hogy történik, de megtörtént. Harcedzett ember vagyok, a pengeváltáshoz jobban értek, mint a szavakhoz, a lovagláshoz jobban, mint a szoknyákhoz, de valami megmozdult bennem, valami, amivel még nem találkoztam ebben az életben. És azóta minden más lett. Minden. Itt vagyok, Taranto hercege, Lajos, újjászülettem, élek!

TARANTÓI LAJOS: Királyi felség! Első alattvalód, szerető öcséd most térdre ereszkedik felséged előtt, és hűséget fogad a maga és utódai nevében neked és születendő gyermekeidnek.

TARANTÓI RÓBERT: Még nem koronáztak királlyá.

TARANTÓI LAJOS: Már az vagy!

TARANTÓI RÓBERT: Hűséged felállhat! Átveszi seregeim vezetését, és felkészül, valamint felkészíti a csapatokat királyságunk védelmére. Nekünk most éjjel-nappal a királynőnk mellett a helyünk.

TARANTÓI LAJOS: Köszönöm a felemelő megtiszteltetést, felséged vakon megbízhat bennem!

TARANTÓI RÓBERT: Kiben bízhatnánk meg, ha nem szeretett öcsénkben? Most azonnal induljon hercegséged! Mielőbb táborba kell szállnotok, és fel kell vonulnotok a magyar király közeledő serege ellen.

TARANTÓI LAJOS: Artus! (*Artus be, az ajtó nyitva marad.*)

ARTUS: Hercegek, térdre!

TARANTÓI LAJOS és TARANTÓI RÓBERT: Mi történt?!

ARTUS: Az uralkodónó!

(*A hercegek és Artus térdre vágódnak, Johanna be az ajtón, majd becsukja.*)

JOHANNA: Híveim!

A HERCEGEK ÉS ARTUS: Felség!

JOHANNA: Kezemben az a levél, amelyben hűségtek, kedves Róbert átruházza a mindeddig saját parancsnoklása alatt álló csapatait öccsére, Lajos hercegre. Róbert, pecsételjen! (*Róbert feláll, pecsétel, majd visszatérdel.*) Köszönöm, Róbertem. Artus, hűséged a levelet mutassa fel a csapatoknak, és eskesse fel őket a nevemre, valamint iktassa alattvalónkat, Lajos herceget, királyi akaratom folytán, csapataim parancsnokává.

TARANTÓI LAJOS: Köszönöm felséged megtisztelő bizalmát. Nincs felemelőbb élet, mint uralkodómat szolgálni mulandó testem utolsó lehetéig!

TARANTÓI RÓBERT: Úgy van!

JOHANNA: Kedves Róbert, álljon fel!

TARANTÓI RÓBERT: Itt vagyok, drága Johanna!

JOHANNA: Hercegem, kérem a kardját.

TARANTÓI RÓBERT: Hüvellyel együtt?

JOHANNA: Csak a kardot kérem.

(*Tarantói Róbert kihúzza a hüvelyből a kardot, és a királynő kezébe adja.*)

TARANTÓI RÓBERT: Királynóm, a kardom!

JOHANNA: Artus, fogja a kardot, és tartsa magánál! Szeretjük a herceget, ezért feltett szándékunk, hogy minden veszélytől megóvjuk!

TARANTÓI RÓBERT: (*Tarantói Lajosnak*) Látod, mondtam, Lajos! Kedves királynóm, ha már

viszik a kardot, vigyék a hüvelyt is, mit fityegjen itt üresen az oldalamon!

JOHANNA: Mert nekem úgy tetszik.

TARANTÓI RÓBERT: Az más!

JOHANNA: Azt akarom, hogy mindig itt legyen mellettem vagy mögöttem.

TARANTÓI RÓBERT: Ezzel az üres hüvellyel az oldalamon?

JOHANNA: Igen.

TARANTÓI RÓBERT: De akkor most hol? Melletted, mögöttem?

JOHANNA: Most mögöttem.

TARANTÓI RÓBERT: Jó.

JOHANNA: Taranto hercege, Lajos, kérem hűségedet, jöjjön mellém, adja csapataim felett parancsnokló kezét, hogy a sajátomat reá ereszszen. Köszönöm, induljunk.

TARANTÓI RÓBERT: Johanna, hova-hova így hármásban?

JOHANNA: Én csapataim parancsnokával a hálókamrámba, ahol is értekezni kívánunk hercegségével, te, fiam, szorosán követsz bennünket az ajtóig, és ott örködsz, nehogy valaki megzavarjon bennünket értekezésünkben.

TARANTÓI RÓBERT: Öcsém! Te nekem hűséget esküdtél!

TARANTÓI LAJOS: Igen, de akkor a kardod még a hüvelyében volt!

TARANTÓI RÓBERT: Úristen!

(*Tarantói Róbert kirohan.*)

XIII. JELENET

*A Durazzói hercegek nápolyi palotájának bástyája
Artus, Durazzói Károly, Anjou Mária – Boros
Ádám, Illés Dániel, Tóth Zsuzsi*

ARTUS: Durazzo hercege, Károly herceg! Látod kezemben ezt a zászlót?

DURAZZÓI KÁROLY: Látom, Salerno zászlaja!

ARTUS: Az!

DURAZZÓI KÁROLY: Királyom, Lajos Salerno fejedelme! Mit keres a kezében az ő lobogója?

ARTUS: Az unokahúgod, a királynóm küldte!

DURAZZÓI KÁROLY: Johanna?

ARTUS: Ki más?

DURAZZÓI KÁROLY: Mit küldözget a királynőd?

ARTUS: Adományokat.

DURAZZÓI KÁROLY: Hogy merészeli Johanna Lajos jogos birtokát adományként küldözgetni bárkinek is?

ARTUS: A nagylelkű királynőm a sajátját küldi azért, hogy az, ami eddig az övé volt, az mától másé legyen!

DURAZZÓI KÁROLY: Ki másé?!

ARTUS: A tiéd.

DURAZZÓI KÁROLY: Az enyém?

ARTUS: Igen.

DURAZZÓI KÁROLY: Megáll az eszem! Mária! Salerno?

ARTUS: Igen. Mától a tiéd!

DURAZZÓI KÁROLY: Az enyém. Mária!!!

ARTUS: Igen, te vagy Salerno fejedelme! És látod azt a lobogót, amelyik most közeleg?

DURAZZÓI KÁROLY: Calabria!

ARTUS: Igen, fenséges úr! Calabria! Mától te vagy Calabria és Durazzo hercege és Salerno fejedelme!

(Jön Anjou Mária.)

Tóth Zsuzsi

ANJOU MÁRIA: Itt vagyok.

DURAZZÓI KÁROLY: Galambom, a királynőnk...

ANJOU MÁRIA: Lajos férfi!

DURAZZÓI KÁROLY: Szerelmem, nem Lajos, hanem Johanna adta nekem Salernót!

ANJOU MÁRIA: Salerno fejedelme, az Lajos egyik címe!

DURAZZÓI KÁROLY: Virágzó rózsafürtöm, mától az enyém! De ez még nem minden!

ANJOU MÁRIA: Már ez is elég gyanúra ad okot! A nővérem ajándéka csapda!

DURAZZÓI KÁROLY: Szemem fénye! Nekem adta a calabriai hercegséget! Tudod, ez mit jelent?

ANJOU MÁRIA: Tudom, a bitót! Ha ráállsz, az lesz a véged!

DURAZZÓI KÁROLY: Nem! A Calabriai Hercegség az olasz csizma legdélnyugatibb tartománya! Nyugatról határolja a Tarantóiak birtokait, a Durazzói Hercegségem keletről. A királynő ajándékának birtokában bekerítem őket, és leszek, nem – már én vagyok az erősebb!

ANJOU MÁRIA: Ne feledd, behívtad Lajost!

DURAZZÓI KÁROLY: Az a te ötleted volt!

ANJOU MÁRIA: Rá fog jönni, hogy te hívtad be, nem fogja megbocsátani!

ARTUS: Salerno fejedelme, Calabria és Durazzo hercege!

DURAZZÓI KÁROLY: Igen!

ANJOU MÁRIA: Hallgass!

DURAZZÓI KÁROLY: Nem hallgatok! Itt vagyok!
(Artus előveszi a levelet.)

ARTUS: Látod kezemben ezt a levelet? **(DURAZZÓI KÁROLY:** Látom) A te pecsédet van rajta. A velencei követ adta Johanna kezébe a leveled másolatát! Te voltál az első, aki szervezkedni kezdett, és nyakunkra szabadítottad Magyarország királyát!

ANJOU MÁRIA: Végünk!

ARTUS: Meg van bocsátva!

ANJOU MÁRIA: Ennyivel ne elégedj meg! Több biztosíték kell!

DURAZZÓI KÁROLY: Calabriánál és Salernónál is több?

ANJOU MÁRIA: Igen.

DURAZZÓI KÁROLY: Mit kérjek még?

ANJOU MÁRIA: Te vagy a királyság legjobb katonája!

DURAZZÓI KÁROLY: Igen! Én vagyok!

ANJOU MÁRIA: Kérd a királyi sereg fölötti főparancsnokságot!

DURAZZÓI KÁROLY: Húha!

ANJOU MÁRIA: Beszélj!

DURAZZÓI KÁROLY: A királynőnk birodalmának a legjobb katonája vagyok! Kérem a királyi seregek főparancsnokságát!

ANJOU MÁRIA: Ebbe bele fogunk pusztulni!

ARTUS: Megbeszélem a királynőnkkel!

DURAZZÓI KÁROLY: Állig fegyverben várom öfelsége válaszát!

ARTUS: Térdre borulsz előtte?

DURAZZÓI KÁROLY: Ha én leszek a főparancsnok.

ARTUS: Közlöm alázatos kérésed uralkodónőnkkel! A lobogókat itt hagyom, azok már a tiéd!

(Artus ki, fal mögött jobbra.)

ANJOU MÁRIA: Ideje lenne menekülnünk!

DURAZZÓI KÁROLY: Szerelmem, nincs mitől félned, több csatán vagyok túl! Nemegyszer győztem! Nincs mitől félned! Én vagyok a főparancsnok!

ANJOU MÁRIA: Te fogod mint főparancsnok vezetni a sereget Lajos ellen?

DURAZZÓI KÁROLY: Úristen!

ANJOU MÁRIA: Úristen!

XIV. JELENET

Testőr, aki Hírszerző, Nagy Lajos – Molnár Zoltán, László Roland

HÍRSZERZŐ: Már két éve szolgálak téged, királyom, Nápolyban. Parancsodra végig zsoldosnak adtam ki magam, mindent láttam, mindent hallottam. Most, mielőtt összecsapnánk a nápolyiakkal, itt vagyok felséged előtt, és kérem engedélyét, hogy beszámolhassak az ellenség körében szerzett tapasztalataimról.

NAGY LAJOS: Hallgatlak, fiam!

HÍRSZERZŐ: Endre öcséd még élt, amikor Durazzói Károly, édesanyján, Perigord Ágnesen

keresztül, öcséd halála esetére felajánkozott Johanna férjének! Johannától akkor kosarat kapott. Utána a már említett Perigord Ágnes, mint szakember kerítőnő (*itt ér véget a zene*), jegyesed, Mária hercegnőt Durazzói Károly ágyába vezette. Így a Durazzói felesége lett a Nápolyi Királyság trónörököse. Már csak azt kellett elérni, hogy Endrének és Johannának ne legyen gyermeke. Endrét megölték, közben Johanna megfogant!

NAGY LAJOS: Az a nyomorult kurafi! Mi lett a kerítőnővel?

HÍRSZERZŐ: Megszállta az ördög!

NAGY LAJOS: Hol?

HÍRSZERZŐ: Az istállóban.

NAGY LAJOS: Mi történt?

HÍRSZERZŐ: Odaadta magát egy csődörnek.

NAGY LAJOS: Egy csődörnek?

HÍRSZERZŐ: Annak.

NAGY LAJOS: És ez biztos?

HÍRSZERZŐ: Azt beszélük.

NAGY LAJOS: De megtörtént?

HÍRSZERZŐ: És az, hogy megtörtént, az fontos?

NAGY LAJOS: Nem. Az a fontos, amit az arctalan tömeg, amely egyben arcátlan is – hisz. Az a fontos, amit az utcán és a piacon locsognak, fecsegnek, miközben szentül hiszik, hogy értelmesen töltik az időt, hiszen beszélnek.

HÍRSZERZŐ: Valós uralkodó vagy, királyom! Is-ten kegyelme, hogy szolgálhatlak.

NAGY LAJOS: Mi van a Tarantóiakkal?

HÍRSZERZŐ: Johanna előbb az idősebbet, Róbertet bolondította magába, majd, amikor a férfi már úgy pörgött a nő kezében, ahogy egy kósza toll táncol a szél szeszélyében, átadta a lóvá tett Róberttel a legjelentősebb nápolyi sereget, amely felett addig ez a szerencsétlen hülye parancsolt, Lajos nevű öccsének. Majd az egészet Durazzói Károly parancsnoksága alá rendelte. A két herceg ki nem állja egymást.

NAGY LAJOS: Tarantói Lajos jobb hadvezér Tarantói Róbertnél?

HÍRSZERZŐ: Nem, csak szemrevalóbb.

NAGY LAJOS: Johanna?

HÍRSZERZŐ: Johanna a sereggel ment.

NAGY LAJOS: Ezek szerint az egész sereg szemrevaló?

HÍRSZERZŐ: Másra nem nagyon alkalmas.

NAGY LAJOS: És a szemrevalók szeretik a királynőjüket?

HÍRSZERZŐ: Azért szemrevalók! Ha a királynő szemet vet rájuk, felfutnak a számárlétrán, és ők maguk is, valamint a többi csacsi is úgy érzi, hogy a létra tetején az a füles már nem egy egyszerű számár, hiszen a létra már mögötte, tehát ott fenn a csúcson az a csacsi már nem egy senki, hanem egy befutott patás, ő mostantól valaki!

NAGY LAJOS: És meghalának érte?

HÍRSZERZŐ: Kiért?

NAGY LAJOS: A királynőért?

HÍRSZERZŐ: A királynő a létra. Miért halna meg egy számár egy létráért?

NAGY LAJOS: És a csorda?

HÍRSZERZŐ: A csorda nem az őt körülvevő, egyébként életveszélyes külvilágot vizslatja, hanem a kör közepén lévő létrát bámulja, várván azt a felemelő szerencsét, hogy a vágyott lajtorját végre-valahára maga alatt tudhatja. Közben felséged megjelent a csatatéren, és a szamarak riadtan döbbsenek rá, már nem az a fontos, hogy az imént még mit akartak meghágni, hanem az, hogy akarják-e a holnapi napfelkeltét látni! Ha most felséged tekintete innét a hegyoldal lankáiról végigfut a fogyó ellenséges hadoszlopokon, akkor a háttérben egyre inkább felvert porból láthatja, hogy a létrának egyre kevesebb, a holnapi pirkadatnak pedig egyre több a híve.

NAGY LAJOS: Jól van, fiam! Hűséged nem fog jutalom nélkül maradni, ahogy elnézlek, egyre inkább meggyőződésemmé válik, hogy a hírszerzés az igazságon alapuló hatalom legszilárdabb alapja!

HÍRSZERZŐ: Köszönöm felséged jóleső szavait.

NAGY LAJOS: Mi várható?

HÍRSZERZŐ: Miután a többi számár szétszaladt, a parancsnokló herceg meg fog jelenni!

NAGY LAJOS: Durazzói Károly?

HÍRSZERZŐ: Igen.

NAGY LAJOS: Mindezek után mit akarhat?

HÍRSZERZŐ: Természetesen békülni.

XV. JELENET

Lackfi, Nagy Lajos, Hírszerző, Tarantói Róbert – Dóczy Péter, László Roland, Molnár Zoltán, Kákonyi Tibor

LACKFI: *(be, nézőtérrel)* Királyi fenség!

NAGY LAJOS: Hallgatlak, fiam!

LACKFI: Tarantói Róbert herceg érkezett!

HÍRSZERZŐ: A Tarantói?

NAGY LAJOS: Úgy néz ki, a hírszerző is lehet tájékozatlan. Ereszd a herceget elénk.

(Lackfi ki, Tarantói Róbert be nézőtérrel.)

TARANTÓI RÓBERT: Királyi felség!

NAGY LAJOS: Hallgatjuk hercegségedet!

TARANTÓI RÓBERT: Most itt vagyok felséged előtt térdem, és bűnbánó lelkem hozzád esedezik bocsánatért!

NAGY LAJOS: Istenhez esedezz!

TARANTÓI RÓBERT: Már ítélte!

NAGY LAJOS: Nem, a Mindenható fogja megtenni. Imádkozz!

TARANTÓI RÓBERT: Ahogy parancsolod! Pater Noster...

NAGY LAJOS: Ne az emberek előtt rimánkodj Istenhez, hanem ott rebegj fohászt, ahol senki sem lát! Miért vétkeztél?

TARANTÓI RÓBERT: Egy nő miatt.

NAGY LAJOS: Hol a kardod?

TARANTÓI RÓBERT: Botor módon, önként átadtam.

NAGY LAJOS: Miért?

TARANTÓI RÓBERT: Egy nő miatt!

LACKFI: *(be, nézőtérrel)* Fenség, a Durazzói herceg érkezik, Johanna szétszaladt hadának parancsnoka!

NAGY LAJOS: *(Tarantói Róbertnek)* Gyere, fiam, mögöttünk seregünk papjai várnak, választok neked közülük gyóntatót, és tartsd be a rád kirótt bűnbánatot! *(Testőrnék)* A Durazzóit te fogadod, most megyek, kisvártatva itt vagyok!

(Lackfi, Nagy Lajos, Tarantói Róbert ki, majd Lackfi Durazzói Károllyal be, majd Lackfi ki.)

XVI. JELENET

Durazzói Károly, Testőr, Apáca – Illés Dániel, Molnár Zoltán, Hevesi-Tóth Evelin

DURAZZÓI KÁROLY: Te itt?

HÍRSZERZŐ: Én mindig itt voltam.

DURAZZÓI KÁROLY: Nem, tegnap még ott voltál!

HÍRSZERZŐ: Én, amikor ott voltam, akkor is itt voltam.

DURAZZÓI KÁROLY: De hát ott voltál mellettem!

HÍRSZERZŐ: Amikor melletted voltam, akkor is itt voltam!

DURAZZÓI KÁROLY: Úristen!

HÍRSZERZŐ: Te tudod, hogy most hol vagy?

DURAZZÓI KÁROLY: Tudom.

HÍRSZERZŐ: Biztos?

DURAZZÓI KÁROLY: Nem tudom.

HÍRSZERZŐ: Miért jöttél?

DURAZZÓI KÁROLY: Üdvözölni jöttem királyomat, Lajost, akit én hívtam be személyesen a királyságába!

(Lackfi be.)

XVII. JELENET

Lackfi, Nagy Lajos, Testőr, aki Hírszerző, Durazzói Károly – Dóczy Péter, László Roland, Molnár Zoltán, Illés Dániel

LACKFI: A király!

(Nagy Lajos be, mindannyian letérdelnek.)

NAGY LAJOS: Szóval itt vagy!

DURAZZÓI KÁROLY: Kedves rokon...

NAGY LAJOS: Behívtál a királyságomba. Aztán találkoztunk a csatátéren.

DURAZZÓI KÁROLY: Hát...

NAGY LAJOS: Most meg itt vagy előttem térden.

DURAZZÓI KÁROLY: Hát...

NAGY LAJOS: Miért?

DURAZZÓI KÁROLY: Egy nő miatt.

NAGY LAJOS: Egy nő miatt?

DURAZZÓI KÁROLY: Jó, nem csak egy nő miatt!

NAGY LAJOS: Hanem?

DURAZZÓI KÁROLY: Két nő miatt!

NAGY LAJOS: Két nő miatt?!

DURAZZÓI KÁROLY: Nem. Ha igazat akarnék mondani királyomnak, akkor egyszerűen csak azt kell mondanom, hogy úgy általában a nők miatt!

NAGY LAJOS: Mária?

DURAZZÓI KÁROLY: Szeretem!

NAGY LAJOS: Őt is?

DURAZZÓI KÁROLY: Őt is? Hát persze! Igen! Szeretem!

NAGY LAJOS: Hol van?

DURAZZÓI KÁROLY: Kértem, meneküljön.

NAGY LAJOS: Miért?

DURAZZÓI KÁROLY: Mert szeretem. Ha legyőzlek, akkor Johanna öleti meg, ha te győzöl, akkor elveszed tőlem! És ő szeret!

NAGY LAJOS: Ő is?

DURAZZÓI KÁROLY: Igen, ő is!

NAGY LAJOS: Most nem azt teszem, amit szeretnék!

DURAZZÓI KÁROLY: Milyen jó neked, felség!

NAGY LAJOS: Miért?

DURAZZÓI KÁROLY: Én mindig csak azt tudtam megtenni, amit szeretek.

NAGY LAJOS: Akkor nem nagyon távolodtál el magadtól.

DURAZZÓI KÁROLY: Nem értelek.

NAGY LAJOS: Nem is kell. Azzal, hogy megszöktetted a jegyesem, a két királyság érdekeit sértetted.

DURAZZÓI KÁROLY: Én csak a nőre gondoltam!

NAGY LAJOS: Én csak Máriára! Nőkből különben van elég!

DURAZZÓI KÁROLY: Én úgy érzem, hogy nincs!

NAGY LAJOS: Vigyétek!

DURAZZÓI KÁROLY: Királyom, kegyelem!

NAGY LAJOS: Az elfogyott! Istennél a kegyelem.

DURAZZÓI KÁROLY: Felség! Gondolj a nőkre!
(Testőr, Durazzói, Apáca ki.)

LACKFI: Királyom, a herceg ereiben ugyanúgy a szent királyok vére folyik, mint a tiédben. Több nemzedéken át reánk zuhanó átok nélkül véretekem nem lehet ontani. Gondolj utódaidra, és kímélj meg bennünket a rontástól! Számúzd, vagy börtönözd be, de kíméld az életét!

NAGY LAJOS: Példát kell felmutatnom!

LACKFI: A példa nem éri meg az árát!

NAGY LAJOS: Már régen döntöttem.

XVIII. JELENET

Testőr, aki Hírszerző, Lackfi, Apáca, Nagy Lajos – Molnár Zoltán, Dóczy Péter, Hevesi-Tóth Evelin, László Roland

HÍRSZERZŐ: *(be)* Durazzói Károly herceg fejét lecsapták!

LACKFI: Isten kegyelmezz!

APÁCA: Királyi felség!

NAGY LAJOS: Nővérem, hallgatlak.

APÁCA: Nápoly városa kitérte kapuit felséged előtt.

NAGY LAJOS: Istennek legyen hála!

APÁCA: De az, hogy a város kitérte kapuit királyom előtt, csak a tényállás színe!

NAGY LAJOS: És mi a fonákja?

APÁCA: Genovai gályák kötöttek ki a kikötőben.

NAGY LAJOS: És?

APÁCA: A hajózók fele halott, a másik fele haldokló.

NAGY LAJOS: Mi történt?

APÁCA: Megérkezett.

NAGY LAJOS: Ki érkezett meg?

APÁCA: A halál.

LACKFI: Isten se nem siet, se nem késik.

NAGY LAJOS: Úristen!

(Sötét.)

László Roland

A budapesti Nemzeti Színház kapujának szobrászati látványterve